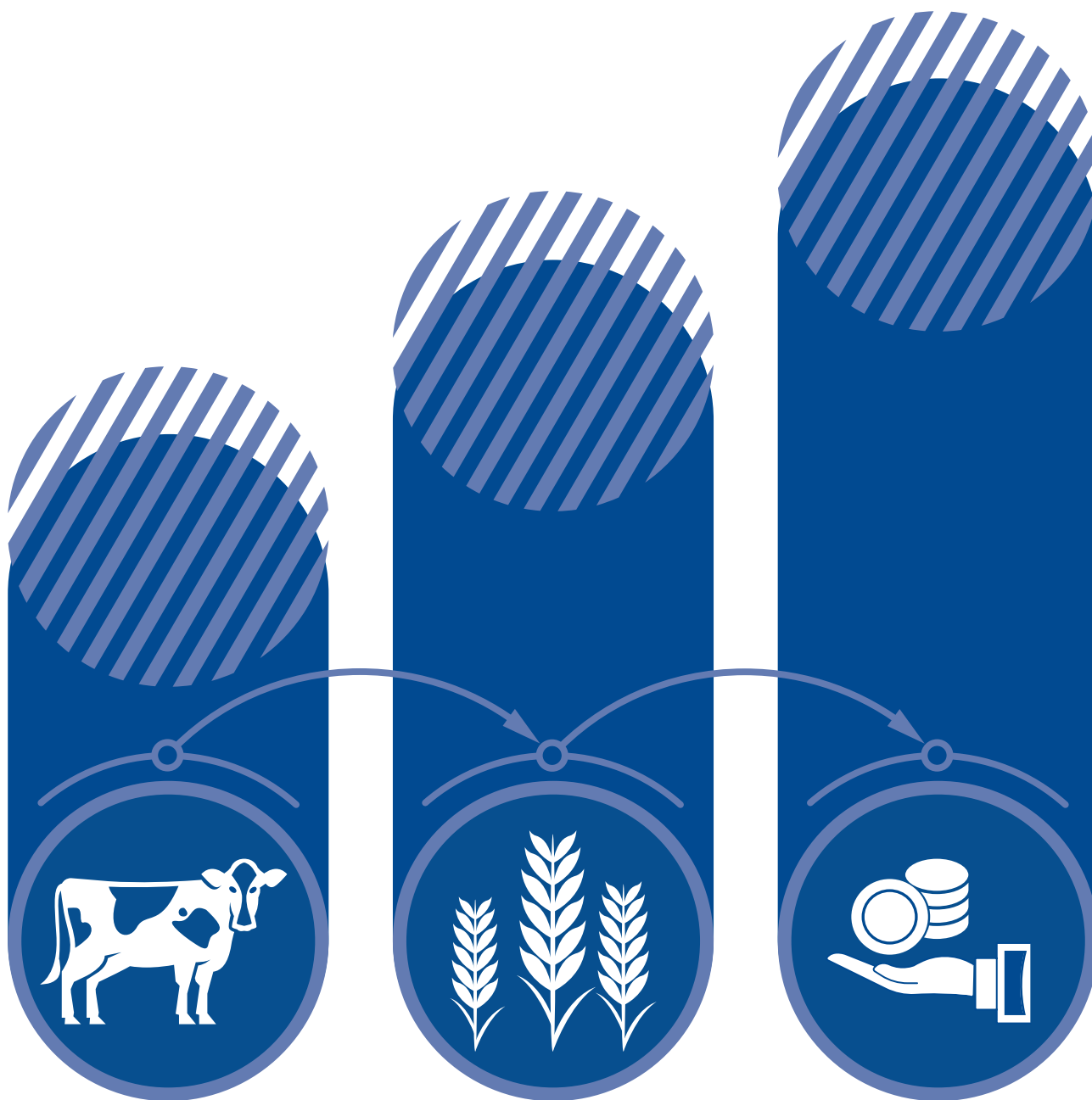

Rolnictwo w województwie podlaskim w 2023 r.

Agriculture in Podlaskie Voivodship in 2023

Rolnictwo w województwie podlaskim w 2023 r.

Agriculture in Podlaskie Voivodship in 2023

Urząd Statystyczny w Białymstoku Statistical Office in Białystok

Białystok 2024

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Białymstoku

Statistical Office in Białystok

pod kierunkiem

supervised by

Ewa Kamińska-Gawryluk

Zespół autorski

Editorial team

Aldona Nagórka

Prace redakcyjne

Editorial work

Marzena Bylińska, Joanna Orłowska

Tłumaczenie

Translation

Kinga Justyna Karwowska, Ewa Kępa

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Marzena Bylińska

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

bialystok.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data — please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Białymstoku przekazuje Państwu kolejną edycję publikacji zatytułowanej „Rolnictwo w województwie podlaskim”.

W opracowaniu zostały zaprezentowane informacje o produkcji roślinnej, pogłowie zwierząt gospodarskich, poziomie i wartości skupu produktów rolnych, kształtowaniu się cen na rynku rolnym oraz czynnikach wpływających na wielkość produkcji upraw rolnych i ogrodnictwa w 2023 r., jak też dane o produkcji ważniejszych produktów zwierzęcych oraz globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej w 2022 r. W celu zobrazowania zmian zachodzących w rolnictwie, dane zestawiono z wielkościami z roku poprzedniego, a niektóre informacje zostały przedstawione w retrospekcji od 2000 r. Wybrane dane dla województwa podlaskiego zaprezentowano w porównaniu do kraju i innych województw.

Tegoroczna edycja publikacji została uzupełniona o dane na temat ekologicznych gospodarstw rolnych oraz znajdujących się w nich ekologicznych użytków rolnych.

Oddając w Państwa ręce niniejszą publikację, mamy nadzieję, że będzie ona źródłem przydatnych informacji dla osób zainteresowanych przedstawioną w niej tematyką. Będziemy wdzięczni za wszelkie uwagi i sugestie dotyczące jej zawartości oraz prowadzonych przez nas badań w zakresie podjętym w opracowaniu. Jednocześnie pragniemy serdecznie podziękować respondentom za przekazywanie danych stanowiących podstawę do opracowania informacji statystycznych z zakresu rolnictwa w naszym regionie.

Zastępca Dyrektora
Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Dorota Wyszowska
dr hab. Dorota Wyszowska

Białystok, lipiec 2024 r.

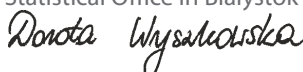
Preface

Statistical Office in Białystok is pleased to present the next edition of the publication titled "Agriculture in Podlaskie Voivodship".

The elaboration presents information on crop output, livestock population, the level and value of procurement of agricultural products, prices on the agricultural market and factors affecting the volume of production of agricultural and horticultural crops in 2023, as well as data on production of more important livestock products and on gross, final and market agricultural output in 2022. To illustrate changes taking place in agriculture, data have been compared with the values from the previous year and selected information has been shown in a retrospective since 2000. Certain data for Podlaskie Voivodship have been shown against the background of the country and other voivodships.

This year's edition of the publication has been supplemented with data on organic farms and the organic agricultural land located there.

Presenting the following publication, we hope that it will be a source of useful information for people interested in this subject. We will be grateful for any comments and suggestions regarding its content and the research we conduct in the scope of the study. At the same time we would like to express our gratitude to all respondents for providing data being the basis for statistical elaborations on agriculture in the region.

Director
Statistical Office in Białystok

Dorota Wyszowska, PhD, DSc

Białystok, July 2024

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
Preface	4
Spis treści	5
Contents	
Spis tablic	7
List of tables	
Spis wykresów	9
List of charts	
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	10
Symbols. Major abbreviations	
Synteza	11
Executive summary	12
Rozdział 1. Produkcja roślinna	13
Chapter 1. Crop output	
1.1. Warunki agrometeorologiczne	13
1.1. Agrometeorological conditions	
1.2. Zboża	15
1.2. Cereals	
1.3. Strączkowe jadalne	22
1.3. Edible pulses	
1.4. Ziemniaki	23
1.4. Potatoes	
1.5. Rośliny oleiste	25
1.5. Oil crops	
1.6. Uprawy pastewne	27
1.6. Fodder crops	
1.7. Uprawy ogrodnicze	32
1.7. Garden crops	
1.7.1. Warzywa gruntowe	32
1.7.1. Ground vegetables	
1.7.2. Owoce	35
1.7.2. Fruit	
Rozdział 2. Produkcja zwierzęca	39
Chapter 2. Animal output	
2.1. Bydło i owce	39
2.1. Cattle and sheep	
2.2. Trzoda chlewna	43
2.2. Pigs	

	Str. Page
2.3. Drób	46
2.3. Poultry	
2.4. Produkcja ważniejszych produktów zwierzęcych	47
2.4. Production of major animal product	
Rozdział 3. Skup produktów rolnych	49
Chapter 3. Procurement of agricultural products	
Rozdział 4. Ceny w rolnictwie	53
Chapter 4. Prices in agriculture	
Rozdział 5. Ekologiczne gospodarstwa rolne	57
Chapter 5. Organic farms	
Rozdział 6. Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza	58
Chapter 6. Gross, final and market agricultural output	
Uwagi ogólne	62
General notes	64
Aneks	66
Appendix	
I. Rolnictwo w województwie podlaskim na tle kraju i pozostałych województw w 2023 r.	66
I. Agriculture in Podlaskie Voivodship against the background of the country and other voivodships in 2023	
II. Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie	68
II. Trends and major economic and production results in agriculture	

Spis tablic

List of tables

	Str. Page
Tablica 1. Średnie miesięczne temperatury powietrza i sumy opadów atmosferycznych w okresie od sierpnia 2022 r. do marca 2023 r. na tle norm wieloletnich	13
Table 1. Average monthly air temperatures and precipitation in the period of August 2022–March 2023 against the background of multi-year norms	
Tablica 2. Średnie miesięczne temperatury powietrza i sumy opadów atmosferycznych w okresie od kwietnia do października 2023 r. na tle norm wieloletnich	14
Table 2. Average monthly air temperatures and precipitation in the period of April–October 2023 against the background of multi-year norms	
Tablica 3. Powierzchnia uprawy zbóż	16
Table 3. Crop area of cereals	
Tablica 4. Plony zbóż	17
Table 4. Yields of cereals	
Tablica 5. Plony zbóż w województwie podlaskim na tle kraju	19
Table 5. Yields of cereals in Podlaskie Voivodeship against the background of the country	
Tablica 6. Zbiory zbóż	20
Table 6. Production of cereals	
Tablica 7. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory strączkowych jadalnych	22
Table 7. Crop area, yields and production of edible pulses	
Tablica 8. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory ziemniaków	24
Table 8. Area, yields and production of potatoes	
Tablica 9. Produkcja zbóż i ziemniaków w przeliczeniu na jednostki zbożowe	24
Table 9. Production of cereals and potatoes in terms of cereal units	
Tablica 10. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory roślin oleistych	25
Table 10. Crop area, yields and production of oil crops	
Tablica 11. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory rzepaku i rzepiku	25
Table 11. Crop area, yields and production of rape and turnip rape	
Tablica 12. Powierzchnia paszowa	27
Table 12. Feed area	
Tablica 13. Powierzchnia roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych w plonie głównym użytkowanych na pasze	28
Table 13. Area of fodder crop planted on arable land as major crops used for feed	
Tablica 14. Plony nasion roślin pastewnych	29
Table 14. Yields of fodder seeds	
Tablica 15. Plony roślin pastewnych	30
Table 15. Yields of fodder crops	
Tablica 16. Produkcja z łąk trwałych	30
Table 16. Permanent meadows production	
Tablica 17. Struktura powierzchni i zbiorów z łąk trwałych w 2023 r.	31
Table 17. Structure of permanent meadow area and production in 2023	

	Str. Page
Tablica 18. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory warzyw gruntowych	33
Table 18. Crop area, yields and production of ground vegetables	
Tablica 19. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory z drzew owocowych w sadach	36
Table 19. Crop area, yields and production of tree fruit in orchards	
Tablica 20. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	38
Table 20. Crop area, yields and production of fruit bushes and berry fruit	
Tablica 21. Pogłowie bydła	39
Table 21. Cattle livestock	
Tablica 22. Struktura pogłowia bydła i owiec	42
Table 22. Structure of cattle and sheep livestock	
Tablica 23. Pogłowie owiec	43
Table 23. Sheep livestock	
Tablica 24. Pogłowie trzody chlewnej	44
Table 24. Pig livestock	
Tablica 25. Struktura pogłowia trzody chlewnej	46
Table 25. Structure of pig livestock	
Tablica 26. Pogłowie drobiu	46
Table 26. Poultry livestock	
Tablica 27. Produkcja żywca rzeźnego w wadze żywej	47
Table 27. Production of animals for slaughter in live weigh	
Tablica 28. Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów	47
Table 28. Production of meat, fats and pluck	
Tablica 29. Produkcja mleka krowiego, jaj kurzych wełny owczej i miodu	48
Table 29. Production of cows' milk, hen eggs, sheep wool and honey	
Tablica 30. Skup ważniejszych produktów rolnych	50
Table 30. Procurement of major agricultural products	
Tablica 31. Wartość skupu produktów rolnych	52
Table 31. Procurement value of agricultural products	
Tablica 32. Przeciętne ceny gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym	53
Table 32. Average prices of arable land and meadows in private turnover	
Tablica 33. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	55
Table 33. Average procurement prices of major agricultural products	
Tablica 34. Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach w 2023 r.	56
Table 34. Average marketplace prices received by farmers in 2023	
Tablica 35. Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej	59
Table 35. Indices of gross, final and market agricultural output	
Tablica 36. Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej	60
Table 36. Structure of gross and market agricultural output	

Spis wykresów

List of charts

	Str. Page
Wykres 1. Struktura powierzchni uprawy zbóż w 2023 r.	17
Chart 1. Structure of cereals sown area in 2023	
Wykres 2. Plony zbóż z 1 ha	18
Chart 2. Yields of cereals per 1 ha	
Wykres 3. Zbiory zbóż	21
Chart 3. Production of cereals	
Wykres 4. Powierzchnia uprawy ziemniaków	23
Chart 4. Area of potatoes	
Wykres 5. Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku	26
Chart 5. Crop area of rape and turnip rape	
Wykres 6. Powierzchnia uprawy kukurydzy	28
Chart 6. Crop area of maize	
Wykres 7. Struktura powierzchni uprawy roślin pastewnych na gruntach ornych w plonie głównym użytkowanych na pasze w 2023 r.	29
Chart 7. Structure of crop area of fodder plants on arable land as major crops used for feed in 2023	
Wykres 8. Struktura powierzchni uprawy warzyw gruntowych w 2023 r.	32
Chart 8. Structure of crop area of ground vegetables in 2023	
Wykres 9. Struktura zbiorów owoców z drzew w sadach w 2023 r.	35
Chart 9. Structure of tree fruit production in orchards in 2023	
Wykres 10. Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2023 r.	37
Chart 10. Structure of fruit bushes and berry fruit production in 2023	
Wykres 11. Pogłowie bydła	41
Chart 11. Cattle livestock	
Wykres 12. Pogłowie trzody chlewnej	45
Chart 12. Pig livestock	
Wykres 13. Dynamika skupu zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) i mleka krowiego	49
Chart 13. Indices of procurement of basic cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed) and cows' milk	
Wykres 14. Ekologiczne gospodarstwa rolne	57
Chart 14. Organic farms	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (–)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning	Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc	°C	stopień Celsjusza
mln	milion		centigrade
zł PLN	złoty zloty	dok. cont.	dokończenie continued
szt.	sztuka	p. proc.	punkt procentowy
kg	kilogram kilogram	np. e.g.	na przykład for example
dt	decytona deciton	r.	rok
t	tona tonne	poz.	pozycja
mm	milimetr millimetre	str.	strona
ha	hektar hectare	tj.	to jest
l	litr litre	itp.	i tym podobne
		Dz. U.	Dziennik Ustaw
		PKD	Polska Klasyfikacja Działalności Polish Classification of Activities
		PSR	Powszechny Spis Rolny National Agricultural Census

Synteza

Z danych uzyskanych na podstawie wynikowego szacunku produkcji roślinnej wynika, że w czerwcu 2023 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem roku poprzedniego, zwiększyła się powierzchnia zasiewów zbóż – o 1,4 tys. ha (o 0,3%), areal uprawy roślin strączkowych jadalnych zbieranych na suche ziarno – o 0,7 tys. ha (o 25,9%) i roślin oleistych – o 0,8 tys. ha (o 3,3%), natomiast ograniczeniu uległa powierzchnia uprawy ziemniaków – o 0,5 tys. ha (o 9,9%) oraz warzyw gruntowych – o 0,1 tys. ha (o 2,6%). W omawianym okresie zaobserwowano zwiększenie pogłowia bydła – o 0,6 tys. szt. (o 0,1%) i świń – o 27,1 tys. szt. (o 8,7%) oraz zmniejszenie stada owiec – o 0,7 tys. szt. (o 2,8%).

Ponadto w 2023 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zanotowano:

- niższą produkcję zbóż podstawowych z mieszkankami zbożowymi (co było wynikiem ograniczenia powierzchni ich zasiewów) oraz rzepaku i rzepiku (pomimo zwiększenia arealu ich uprawy); zbiory zbóż spadły o 54,1 tys. t (o 2,9%), a rzepaku i rzepiku – o 0,2 tys. t (o 0,3%),
- mniejsze o 17,0 tys. t (o 12,2%) zbiory ziemniaków na skutek ograniczenia powierzchni ich uprawy oraz słabszego plonowania,
- spadek produkcji siana łąkowego – o 713,8 tys. t (o 32,6%),
- wyższe o 0,1 tys. t (o 0,5%) zbiory warzyw gruntowych, pomimo zmniejszenia ich arealu,
- wzrost produkcji owoców z drzew owocowych w sadach – o 5,5 tys. t (o 32,4%) oraz produkcji owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych – o 1,2 tys. t (o 13,7%),
- zwiększenie (o 22,6%) skupu ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych łącznie z mieszkankami zbożowymi (w tym pszenicy – o 27,8% i żyta – o 12,9%), ziemniaków (o 7,0%) oraz mleka (o 2,0%) oraz zmniejszenie skupu żywca wołowego, wieprzowego i drobiowego (odpowiednio o 0,9%, 2,1% i 7,1%),
- obniżenie cen zakupu/sprzedaży gruntów ornych i ceny łąk w obrocie prywatnym,
- spadek cen podstawowych produktów rolnych zarówno w skupie (z wyjątkiem żywca wołowego, wieprzowego i ziemniaków), jak i w obrocie wolnorynkowym (z wyjątkiem ziemniaków jadalnych późnych),
- poprawę uwarunkowań chowu trzody chlewnej; relacja ceny skupu żywca wieprzowego do ceny targowiskowej żyta uległa zwiększeniu i ukształtowała się na poziomie 8,0 wobec 5,6 w 2022 r., natomiast relacja ceny skupu żywca wieprzowego do targowiskowej ceny jęczmienia wyniosła 6,4 wobec 4,6 rok wcześniej.

W 2022 r. globalna produkcja rolnicza (w cenach stałych) wzrosła w porównaniu do zanotowanej w poprzednim roku. Produkcja końcowa i towarowa były również wyższe niż rok wcześniej. W analizowanym okresie w produkcji globalnej odnotowano wzrost zarówno produkcji zwierzęcej, jak i roślinnej. W przypadku produkcji końcowej wystąpił wzrost produkcji roślinnej przy niewielkim spadku produkcji zwierzęcej, natomiast w przypadku produkcji towarowej sytuacja kształtowała się odwrotnie – wzrosła produkcja zwierzęca, a nieznacznie zmniejszyła się produkcja roślinna.

Executive summary

The data obtained on the basis of the final estimation of crop output show that in June 2023 compared to the corresponding data of the previous year, the sown area of cereals has increased by 1.4 thousand ha (by 0.3%), of edible pulses harvested for dry grain – by 0.7 thousand ha (by 25.9%) and of oil crops – by 0.8 thousand ha (by 3.3%), while the area of potato cultivation has decreased by 0.5 thousand ha (by 9.9%) and of ground vegetables – by 0.1 thousand ha (by 2.6%). In the discussed period, an increase was observed in cattle population – by 0.6 thousand units (by 0.1%) and in pigs population – by 27.1 thousand units (by 8.7%) as well as a reduction in sheep population – by 0.7 thousand units (by 2.8%).

Moreover, in 2023, in comparison with the previous year there were:

- a smaller production of basic cereals with cereal mixed (which was the result of reducing their sown area) as well as of rape and turnip rape (despite an increase in the cultivation area); cereals harvest decreased by 54.1 thousand tonnes (by 2.9%), and rape and turnip rape harvest – by 0.2 thousand tonnes (by 0.3%),
- a lower potato yield, by 17.0 thousand tonnes (by 12.2%), resulting from the decrease in the potato crop acreage as well as worse yielding,
- a decrease in a meadow hay production – by 713.8 thousand tonnes (by 32.6%),
- a higher yield of ground vegetables – by 0.1 thousand tonnes (by 0.5%) – despite a fall in their acreage,,
- a growth in the production of fruit from fruit trees in orchards – by 5.5 thousand tonnes (by 32.4%), as well as in the production of fruit from fruit bushes and plantations of berries – by 1.2 thousand tonnes (by 13.7%),
- an increase (by 22.6%) in the procurement of basic consumption and fodder cereals including mixed cereals (of which wheat – by 27.8% and rye – by 12.9%), potatoes (by 7.0%) and milk (by 2.0%), as well as a fall in the procurement of cattle, pigs and poultry for slaughter (by 0.9%, 2.1% and 7.1% respectively),
- a decrease in the procurement/sale prices of arable land and prices of meadows in private trading,
- a fall in the prices of basic agricultural products, both in purchasing (except cattle and pigs for slaughter as well as potatoes) and in free market trade (except late edible potatoes),
- improving of pig farming conditions; the ratio of the purchase price of live pigs to the market price of rye increased and amounted to 8.0 compared to 5.6 in 2022, while the ratio of the purchase price of live pigs to the market price of barley was 6.4 compared to 4.6 a year earlier.

In 2022, gross agricultural output (in constant prices) grew in comparison to the one noted in the previous year. Final and market output were also higher than a year earlier. In the analysed period, in the case of gross output, there was an increase in both animal and plant production noted. In the case of final output, there was an increase in plant production with a slight decrease in animal production, while in the case of market output, the situation was the opposite – animal production increased and plant production slightly decreased.

Rozdział 1

Chapter 1

Produkcja roślinna

Crop output

1.1. Warunki agrometeorologiczne

1.1. Agrometeorological conditions

Jesień 2022

Autumn 2022

Warunki pogodowe panujące jesienią 2022 r. w województwie podlaskim były korzystne dla zimujących upraw ozimych. Niewielkie przymrozki w połączeniu z występującą okresowo pokrywą śnieżną nie uszkodziły zimujących upraw. Nieznaczne straty zaobserwowane w oziminach były wynikiem chwilowych podtopień. Obfite opady zapewniły dobry rozwój roślin przed zimowaniem, a stopniowe obniżanie temperatury powietrza miało pozytywny wpływ na ich hartowanie. Rośliny były dobrze przygotowane do wejścia w stan zimowego spoczynku, który rozpoczął się w I dekadzie grudnia i trwał do I dekady marca.

Tablica 1. Średnie miesięczne temperatury powietrza i sumy opadów atmosferycznych^a w okresie od sierpnia 2022 r. do marca 2023 r. na tle norm wieloletnich

Table 1. Average monthly air temperatures and precipitation^a in the period of August 2022–March 2023 against the background of multi-year norms

Wyszczególnienie Specification	Miesiące Months							
	08	09	10	11	12	01	02	03
Średnia temperatura powietrza w °C: Average monthly air temperature in °C:								
1991–2020 ^b	17,5	12,6	7,2	2,5	–1,4	–3,1	–2,3	1,3
2022/23	20,1	10,4	9,8	2,4	–1,8	1,4	0,0	3,0
Suma opadów atmosferycznych w mm: Precipitation in mm:								
1991–2020 ^b	70	54	50	41	41	36	32	36
2022/23	29	62	25	21	44	62	40	45

a Średnie temperatury i sumy opadów obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych miesięcznych wartości z dwóch stacji meteorologicznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej zlokalizowanych w Białymstoku i Suwałkach. b Dane dotyczą średnich miesięcznych z tego okresu.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Average monthly air temperatures and precipitation were calculated as the arithmetic means of average monthly values from two weather stations of the Institute of Meteorology and Water Management located in Białystok and Suwałki. b Data concern averages of a given period.

Source: data come from the Institute of Meteorology and Water Management.

Zima–jesień 2023

Winter–autumn 2023

Miesiące zimowe charakteryzowały się zmiennymi warunkami pogodowymi. Luty przyniósł obfite opady deszczu i stosunkowo wysoką temperaturę powietrza – w ciągu dnia oscylowała blisko 0°C, a w nocy występowały niewielkie przymrozki. Opady utrzymywały się do końca marca, zapewniając dostateczną ilość wody roślinom rozpoczynającym wiosenną wegetację. Ich obfitość utrudniała jednak zastosowanie pierwszej wiosennej dawki azotu w uprawach ozimych oraz przygotowanie gleby pod zasiewy upraw jarych, a w szczególności zbóż. W efekcie siew upraw jarych był opóźniony o około dwa tygodnie. Na południowych krańcach województwa podlaskiego rozpoczęcie siewu zbóż przypadło na III dekadę marca. W pozostałych częściach regionu, gdzie wystąpiły większe opady deszczu, rolnicy rozpoczęli siew zbóż później ze względu na zbyt dużą wilgotność gleby utrudniającą wykonywanie prac.

Tablica 2. Średnie miesięczne temperatury powietrza i sumy opadów atmosferycznych^a w okresie od kwietnia do października 2023 r. na tle norm wieloletnich
Table 2. Average monthly air temperatures and precipitation^a in the period of April–October 2023 against the background of multi-year norms

Wyszczególnienie Specification	Miesiące Months						
	04	05	06	07	08	09	10
Średnia temperatura powietrza w °C: Average monthly air temperature in °C:							
1991–2020 ^b	7,6	12,9	16,2	18,3	17,5	12,6	7,2
2023	8,1	12,3	17,1	18,4	20,0	16,9	8,8
Suma opadów atmosferycznych w mm: Precipitation in mm:							
1991–2020 ^b	36	62	66	86	70	54	50
2023	33	30	61	34	66	13	95

a Średnie temperatury i sumy opadów obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych miesięcznych wartości z dwóch stacji meteorologicznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej zlokalizowanych w Białymstoku i Suwałkach. b Dane dotyczą średnich miesięcznych z tego okresu.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Average monthly air temperatures and precipitation were calculated as the arithmetic means of average monthly values from two weather stations of the Institute of Meteorology and Water Management located in Białystok and Suwałki. b Data concern averages of a given period.

Source: data come from the Institute of Meteorology and Water Management.

Z początkiem kwietnia nastąpiło obniżenie temperatury powietrza i zmniejszenie ilości opadów. W kolejnych dekadach miesiąca ociepliło się, co zapoczątkowało kwitnienie drzew owocowych i rzepaku ozimego. Ilość opadów atmosferycznych w kwietniu kształtowała się nieco poniżej normy wieloletniej, jednak zapasy wody w glebie z marcowych opadów zaspokajały potrzeby roślin uprawnych. Zmiana pogody nastąpiła pod koniec I dekady maja. Wystąpiły wówczas wiosenne przymrozki wraz z niewielkimi opadami deszczu. Takie warunki powodowały stres zarówno roślin jarych, jak i ozimych, będących w fazie wschodów lub intensywnego wzrostu. Niskie temperatury wstrzymywały rozwój roślin i krążenie w nich składników pokarmowych, natomiast brak opadów powodował ograniczenie możliwości regeneracji strat w roślinach spowodowanych obciążeniem niskimi temperaturami. Sytuacja pogodowa powróciła do normy z lat poprzednich w II dekadzie maja, przynosząc wyższe temperatury powietrza oraz opady deszczu.

Warunki atmosferyczne panujące w ostatniej dekadzie maja oraz pierwszej dekadzie czerwca stanowiły duże obciążenie dla rozwoju upraw zbóż jarych. Brak opadów i wysoka temperatura powietrza w momencie intensywnego wzrostu roślin i zawiązywania kłosów miały niekorzystny wpływ na wielkość plonów i ich jakość. Ponadto brak wilgoci w glebie uniemożliwiał rozłożenie nawozów granulowanych i pobranie pokarmu przez rośliny.

Poprawa sytuacji w pogodzie nastąpiła w II i III dekadzie czerwca. Wzrost ilości opadów zmniejszył ryzyko wystąpienia suszy, jednak nie wyeliminował go całkowicie. Ponowny brak opadów i wysoka temperatura w I dekadzie lipca dały podstawę do zmniejszenia szacunkowej ilości plonów zbóż jarych. Zboża ozime

we wczesnej fazie rozwoju nabyły pewnej odporności na suszę, jednak niedostateczne opady podczas dalszego wzrostu wpłynęły niekorzystnie na ich plonowanie.

Żniwa przebiegały stosunkowo sprawnie, a rozpoczęto je w III dekadzie czerwca od zbiorów jęczmienia ozimego. W II dekadzie lipca rolnicy przystąpili do zbiorów pozostałych zbóż, szczególnie ozimin: pszenżyta i żyta oraz rzepaku ozimego. Początkowo wilgotność zbieranych zbóż była wysoka z uwagi na opady deszczu występujące na początku żniw, czego skutkiem było wstrzymanie dojrzewania ziaren. Zbiór zbóż jarych rozpoczął się od zbioru owsa i kolejno: jęczmienia, pszenicy i mieszanek zbożowych. W II dekadzie sierpnia przystąpiono do zbiorów roślin strączkowych – łubinu i grochu.

Brak opadów i wysoka temperatura powietrza powodowały problemy z wykonywaniem podorywek i innych zabiegów późniejszych. Również zakładanie nowych plantacji było utrudnione ze względu na zasklepione gleby ciężkie oraz wysuszone gleby lekkie. Rolnicy przesuwali w czasie siew zbóż ozimych do momentu wystąpienia opadów deszczu, zapewniających roślinom możliwość wschodu.

1.2. Zboża

1.2. Cereals

Zboża, jeżeli nie zaznaczono inaczej, to:

- zboża podstawowe: pszenica, żyto, jęczmień, owies i pszenżyto,
- mieszanki zbożowe na ziarno,
- gryka, proso, kukurydza na ziarno i pozostałe zbożowe, np. sorgo.

Powierzchnia uprawy zbóż ogółem pod zbiory w 2023 r. wynosiła 414,5 tys. ha i w porównaniu z zanotowaną w czerwcu 2022 r. zwiększyła się o 1,7 tys. ha, tj. o 0,3%. W strukturze zasiewów zboża zajmowały 63,1% wobec 62,8% rok wcześniej. Areal zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi osiągnął poziom 318,3 tys. ha i był o 4,5 tys. ha, tj. o 1,4% mniejszy niż przed rokiem.

W czerwcu 2023 r., w stosunku do analogicznego miesiąca roku poprzedniego, zwiększyła się powierzchnia uprawy:

- pszenicy ozimej – o 1,2 tys. ha (o 2,5%),
- jęczmienia ozimego – o 3,6 tys. ha (o 28,9%),
- owsa – o 1,8 tys. ha (o 3,9%),
- pszenżyta ozimego – o 2,5 tys. ha (o 3,5%),
- kukurydzy na ziarno – o 6,5 tys. ha (7,9%).

Zmniejszył się natomiast areal zasiewów:

- pszenicy jarej – o 40 ha (o 0,4%),
- żyta – o 0,6 tys. ha (o 1,3%),
- jęczmienia jarego – o 0,1 tys. ha (o 1,2%),
- pszenżyta jarego – o 0,5 tys. ha (o 10,7%),
- mieszanek zbożowych ozimych – 7,6 tys. ha (o 25,3%),
- mieszanek zbożowych jarych – o 9,3 tys. ha (o 15,5%),
- gryki, prosa i innych zbożowych – o 0,9 tys. ha (o 11,5%).

W czerwcu 2023 r. formy ozime zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zajmowały powierzchnię 195,3 tys. ha, czyli o 3,7 tys. ha (o 1,9%) większą od zanotowanej rok wcześniej. Areal uprawy zbóż jarych obejmował 123,0 tys. ha i w odniesieniu do czerwca 2022 r. zmniejszył się o 8,2 tys. ha (o 6,2%).

W omawianym roku pod uprawę zbóż intensywnych (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) przeznaczono 165,4 tys. ha, czyli o 6,6 tys. ha (o 4,2%) więcej niż w roku poprzednim. Powierzchnia uprawy zbóż ekstensywnych (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) ukształtowała się na poziomie 152,9 tys. ha i była o 11,1 tys. ha (o 6,8%) mniejsza niż przed rokiem.

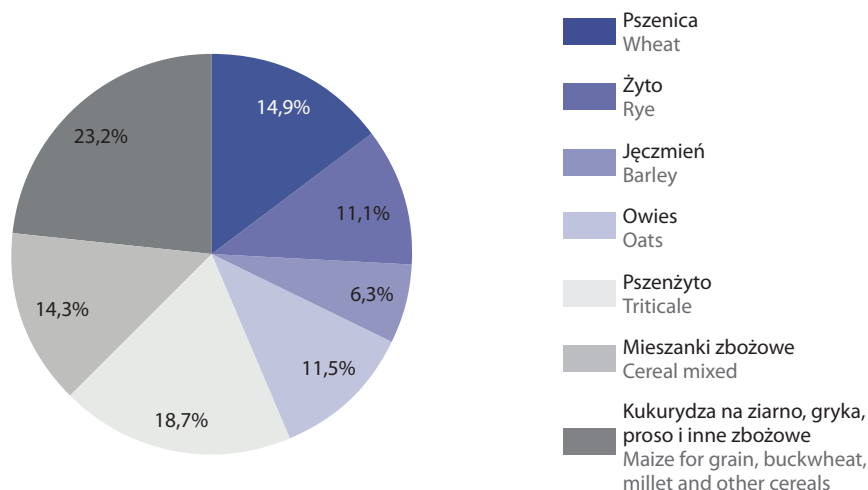
**Tablica 3. Powierzchnia uprawy zbóż
Stan w czerwcu**Table 3. Crop area of cereals
As of June

Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	w ha	in ha	2022=100
Ogółem Total	413285	414500	100,3
Zboża podstawowe z mieszankami Basic cereals with cereal mixed	322749	318298	98,6
pszenica wheat	60638	61845	102,0
ozima winter	49949	51196	102,5
jara spring	10689	10649	99,6
żyto rye	46693	46096	98,7
jęczmień barley	22549	26009	115,3
ozimy winter	12411	15993	128,9
jary spring	10138	10016	98,8
owies oats	45725	47495	103,9
pszenżyto triticale	75641	77589	102,6
ozime winter	70876	73335	103,5
jare spring	4765	4253	89,3
mieszanki zbożowe cereal mixed	71502	59264	82,9
ozime winter	11679	8719	74,7
jare spring	59824	50545	84,5
Gryka, proso i inne zbożowe Buckwheat, millet and other cereals	7629	6750	88,5
Kukurydza na ziarno Maize for grain	82907	89453	107,9

W czerwcu 2023 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku, w strukturze zasiewów zbóż odnotowano wzrost udziału: pszenicy (o 0,2 p. proc.), jęczmienia (o 0,9 p. proc.), owsa i pszenżyta (po 0,4 p. proc.) oraz kukurydzy na ziarno, gryki, prosa i innych zbożowych (o 1,3 p. proc.), natomiast spadek dotyczył żyta (o 0,2 p. proc.) i mieszanek zbożowych (o 3,0 p. proc.).

**Wykres 1. Struktura powierzchni uprawy zbóż w 2023 r.
Stan w czerwcu**

Chart 1. Structure of cereals sown area in 2023
As of June

Tablica 4. Plony zbóż
Table 4. Yields of cereals

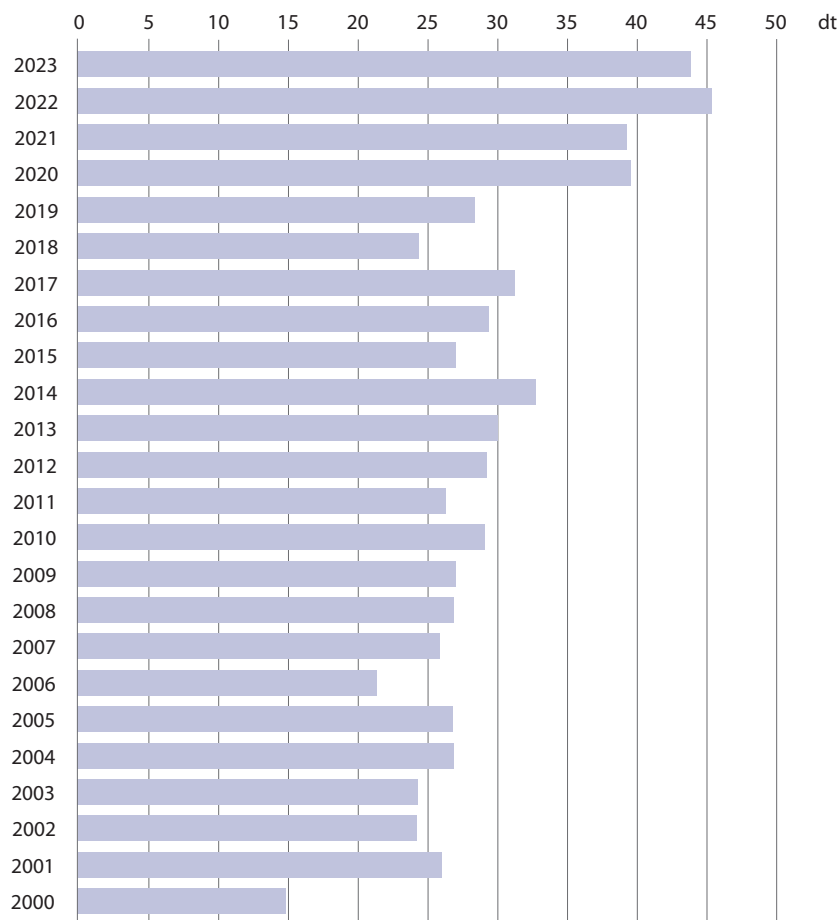
Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt		2022=100
Ogółem Total	45,3	43,8	96,7
Zboża podstawowe z mieszkankami Basic cereals with cereal mixed	37,9	36,8	97,1
pszenica wheat	44,1	43,9	99,5
ozima winter	45,1	45,6	101,1
jara spring	39,3	35,7	90,8
żyto rye	32,5	33,0	101,5
jęczmień barley	39,9	38,8	97,2
ozimy winter	42,8	43,5	101,6
jary spring	36,4	31,4	86,3
owies oats	33,0	29,2	88,5
pszenżyto triticale	42,4	41,8	98,6
ozime winter	42,8	42,4	99,1
jare spring	36,5	32,4	88,8

Tablica 4. Plony zbóż (dok.)
Table 4. Yields of cereals (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt		2022=100
Zboża podstawowe z mieszankami (dok.) Basic cereals with cereal mixed (cont.)			
mieszanki zbożowe cereal mixed	33,9	30,7	90,6
ozime winter	35,4	35,4	100,0
jare spring	33,6	29,9	89,0
Gryka, proso i inne zbożowe Buckwheat, millet and other cereals	12,8	12,4	96,9
Kukurydza na ziarno Maize for grain	76,9	71,3	92,7

Plony zbóż ogółem w 2023 r. osiągnęły 43,8 dt z 1 ha i zmniejszyły się o 3,3% w porównaniu z uzyskanymi rok wcześniej, a w odniesieniu do średnich w kraju były o 12,2% niższe. W Podlaskiem z 1 ha uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zebrano 36,8 dt ziarna, tj. o 2,9% mniej niż w roku poprzednim.

Wykres 2. Plony zbóż z 1 ha
Chart 2. Yields of cereals per 1 ha

W 2023 r. plony zbóż ozimych w większości były wyższe od zanotowanych rok wcześniej. Wyjątek stanowiło pszenżyto jare, którego wydajność z 1 ha zmniejszyła się o 0,9% w porównaniu z 2022 r. Plony wszystkich zbóż jarych były natomiast niższe od zanotowanych rok wcześniej. Wśród form ozimych największy wzrost plonów zaobserwowano w przypadku jęczmienia ozimego (o 0,7 dt/ha), zaś wśród jarych największy spadek – w przypadku jęczmienia jarego (o 5,0 dt/ha).

Tablica 5. Plony zbóż w województwie podlaskim na tle kraju
Table 5. Yields of cereals in Podlaskie Voivodship against the background of the country

Wyszczególnienie Specification	2022	2023		2022	2023	
	województwo podlaskie Podlaskie Voivodship			Polska Poland		
	z 1 ha w dt	per 1 ha in dt	2022=100	z 1 ha w dt	per 1 ha in dt	2022=100
Ogółem Total	45,3	43,8	96,7	49,5	49,9	100,8
Pszenica: ozima Wheat: winter	45,1	45,6	101,1	54,4	54,8	100,7
jara spring	39,3	35,7	90,8	42,4	40,4	95,3
Żyto Rye	32,5	33,0	101,5	36,0	35,5	98,6
Jęczmień: ozimy Barley: winter	42,8	43,5	101,6	49,6	50,7	102,2
jary spring	36,4	31,4	86,3	39,5	37,9	95,9
Owies Oats	33,0	29,2	88,5	32,8	30,8	93,9
Pszenżyto: ozime Triticale: winter	42,8	42,4	99,1	45,5	45,4	99,8
jare spring	36,5	32,4	88,8	35,6	33,1	93,0
Mieszanki zbożowe: ozime Cereal mixed: winter	35,4	35,4	100,0	37,5	37,3	99,5
jare spring	33,6	29,9	89,0	33,8	31,5	93,2
Gryka, proso i inne zbożowe Buckwheat, millet and other cereals	12,8	12,4	96,9	16,4	14,8	90,2
Kukurydza na ziarno Maize for grain	76,9	71,3	92,7	71,1	72,9	102,5

Produkcja ziarna zbóż w województwie podlaskim w 2023 r. wyniosła 1816,2 tys. t i była o 54,1 tys. t, tj. o 2,9% niższa w odniesieniu do zanotowanej przed rokiem.

W analizowanym roku produkcja ziarna zbóż ozimych (łącznie z mieszankami zbożowymi) osiągnęła 796,8 tys. t i była o 21,6 tys. t (o 2,8%) wyższa od uzyskanej w poprzednim roku. Zbiory pszenicy zwiększyły się o 8,0 tys. t (o 3,6%), żyta – o 0,5 tys. t (o 0,3%), pszenżyta – o 7,1 tys. t (o 2,3%) i jęczmienia – o 16,5 tys. t (o 31,1%), natomiast spadły zbiory mieszanek zbożowych – o 10,5 tys. t (o 25,4%).

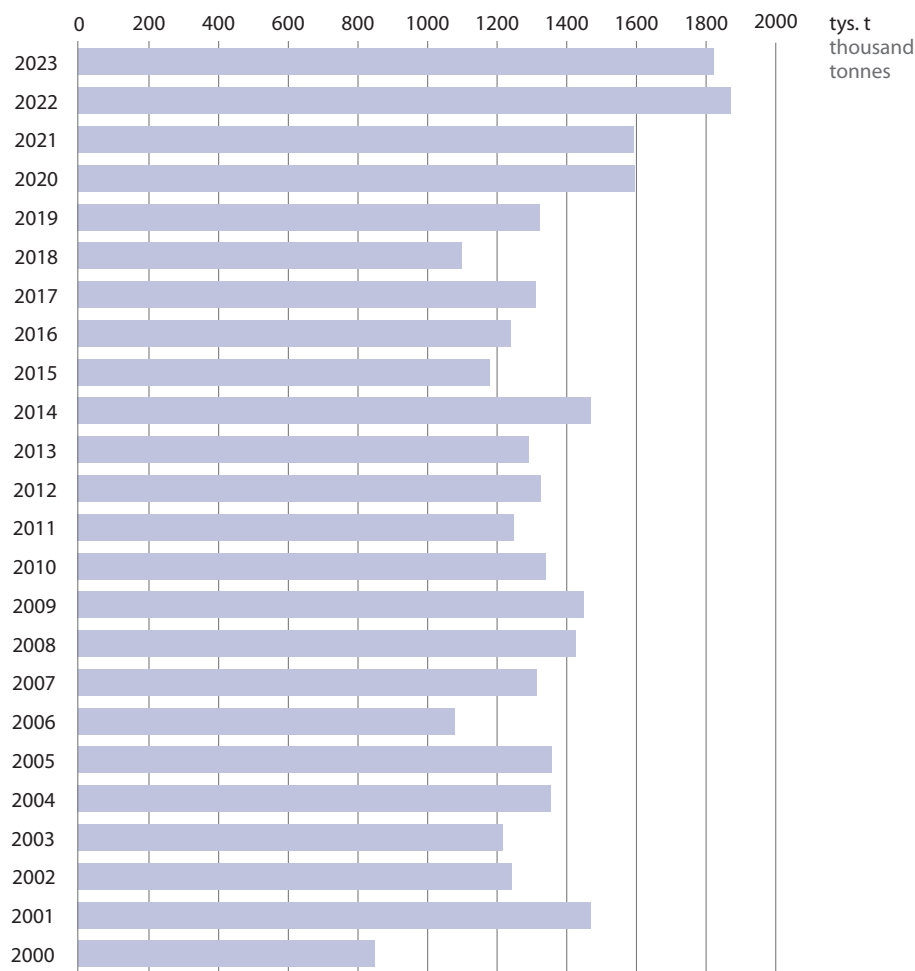
Zbiory zbóż podstawowych jarych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w 2023 r. wyniosły 373,1 tys. t i zmniejszyły się o 75,0 tys. t (o 16,7%) w stosunku do uzyskanych rok wcześniej. Spadek produkcji zanotowano wśród wszystkich gatunków zbóż: pszenicy – o 4,0 tys. t (o 9,6%), owsa – o 12,1 tys. t (o 8,0%), jęczmienia – o 5,4 tys. t (o 14,7%), pszenżyta – o 3,6 tys. t (o 20,9%) i mieszanek zbożowych – o 49,8 tys. t (o 24,8%).

W 2023 r. zbiory gryki, prosa i innych zbożowych osiągnęły poziom 8,4 tys. t i zmniejszyły się o 1,4 tys. t (o 14,0%) w stosunku do uzyskanych w poprzednim roku. Produkcja kukurydzy na ziarno w analizowanym roku wyniosła 637,9 tys. t i była o 0,7 tys. t, tj. o 0,1% wyższa od zanotowanej przed rokiem.

Tablica 6. Zbiory zbóż
Table 6. Production of cereals

Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	w dt	in dt	2022=100
Ogółem Total	18703041	18162257	97,1
Zboża podstawowe z mieszankami Basic cereals with cereal mixed	12233925	11699230	95,6
pszenica wheat	2674882	2714955	101,5
ozima winter	2254616	2334964	103,6
jara spring	420266	379991	90,4
żyto rye	1517232	1521755	100,3
jęczmień barley	899348	1010043	112,3
ozimy winter	530607	695654	131,1
jary spring	368741	314389	85,3
owies oats	1508802	1387398	92,0
pszenżyto triticale	3210672	3245157	101,1
ozime winter	3036713	3107532	102,3
jare spring	173959	137625	79,1
mieszanki zbożowe cereal mixed	2422989	1819922	75,1
ozime winter	413683	308512	74,6
jare spring	2009306	1511410	75,2
Gryka, proso i inne zbożowe Buckwheat, millet and other cereals	97297	83715	86,0
Kukurydza na ziarno Maize for grain	6371819	6379312	100,1

Wykres 3. Zbiory zbóż
Chart 3. Production of cereals

Na wielkość produkcji ziarna zbóż w 2023 r. miały wpływ następujące czynniki:

- dobrze rozwinięte oziminy przed wejściem w stan zimowego spoczynku,
- większa niż przed rokiem ogólna powierzchnia uprawy zbóż,
- zwiększenie powierzchni upraw ozimych kosztem upraw jarych ze względu na coraz częstsze zjawisko suszy w regionie,
- korzystne warunki agrometeorologiczne w okresie siewów zbóż ozimych,
- siewy zbóż jarych wykonane w optymalnych terminach,
- niższe niż przed rokiem plonowanie większości gatunków zbóż (z wyjątkiem ozimin: pszenicy, żyta i jęczmienia),
- bardzo chłodne noce i poranki w kwietniu utrzymujące zboża ozime w powolnej wegetacji,
- nierównomierny rozkład opadów,
- korzystne warunki atmosferyczne podczas zniw,
- przesuwanie w czasie zasiewów zbóż ozimych do momentu wystąpienia opadów deszczu, dających możliwość wschodu roślin.

1.3. Strączkowe jadalne

1.3. Edible pulses

Strączkowe konsumpcyjne to: groch, fasola, bób oraz inne strączkowe jadalne uprawiane na ziarno (np. ciecierzycy). Powierzchnię zasianą grochem, fasolą, bobem itp. przewidzianą do zbioru w stanie niedojrzałym zaliczono do powierzchni warzyw gruntowych.

W czerwcu 2023 r. rośliny strączkowe jadalne zbierane na suche ziarno uprawiano na 3,5 tys. ha, czyli na powierzchni o 0,7 tys. ha, tj. o 25,9% większej niż przed rokiem.

Produkcja strączkowych jadalnych w omawianym roku wyniosła 7,2 tys. t, co oznacza wzrost o 9,8% w porównaniu z uzyskaną w 2022 r. O wyższych zbiorach zadecydowało zwiększenie powierzchni ich uprawy, gdyż plony z 1 ha zmniejszyły się o 12,9% w odniesieniu do zanotowanych rok wcześniej.

Tablica 7. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory strączkowych jadalnych

Table 7. Crop area, yields and production of edible pulses

Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2022=100
Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	2808	3534	125,9
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	23,2	20,2	87,1
Zbiory w t Production in t	6516	7155	109,8

a Stan w czerwcu.

a As of June.

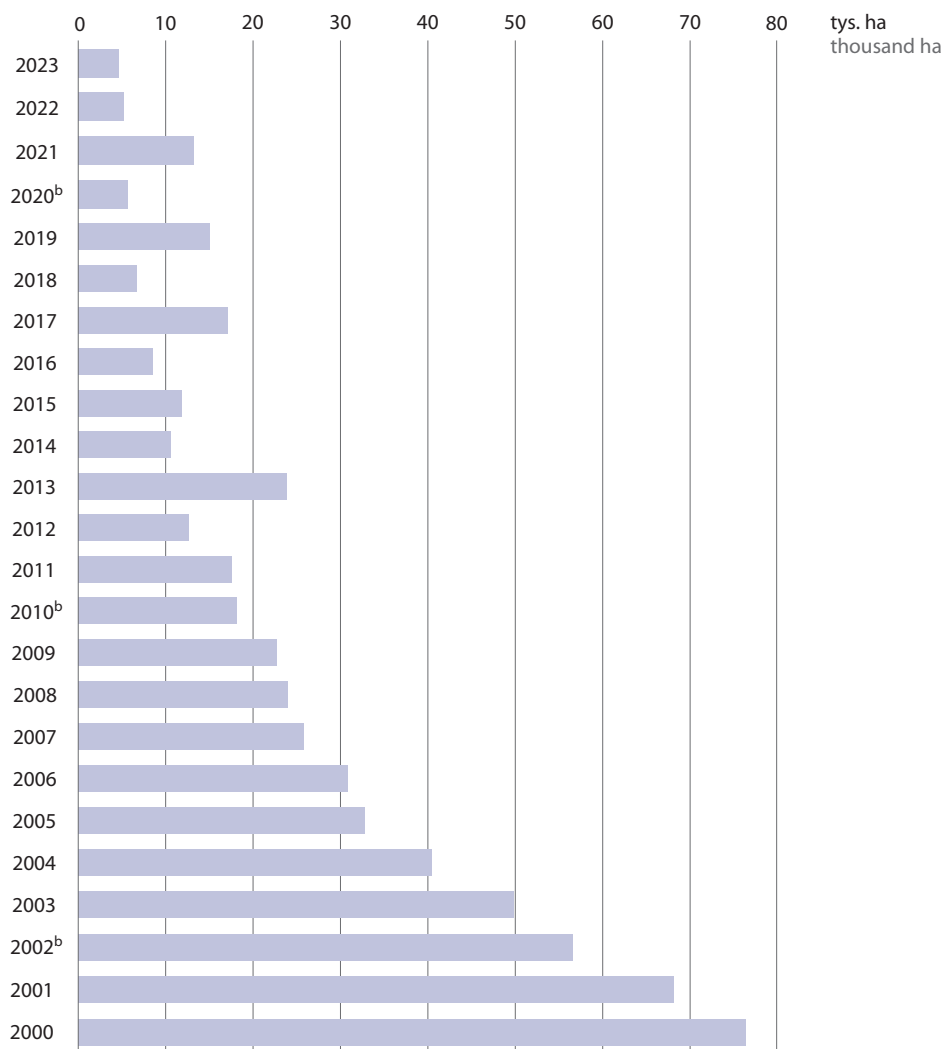
1.4. Ziemniaki

1.4. Potatoes

W czerwcu 2023 r. ziemniaki były zasadzone na powierzchni 4,7 tys. ha (bez powierzchni upraw w ogrodach przydomowych), czyli o 9,9% mniejszej niż przed rokiem. W strukturze zasiewów ziemniaki zajmowały 0,7% wobec 0,8% w czerwcu 2022 r.

Wykres 4. Powierzchnia uprawy ziemniaków^a
Stan w czerwcu

Chart 4. Area of potatoes^a
As of June

a Do 2019 r. łącznie z powierzchnią w ogrodach przydomowych. b Dane Powszechnych Spisów Rolnych.
a Until 2019 including the area in kitchen gardens. b Data of the National Agricultural Censuses.

W omawianym roku zbiory ziemniaków wyniosły 121,7 tys. t i zmniejszyły się o 17,0 tys. t, tj. o 12,2% w odniesieniu do ich produkcji z 2022 r. Spadek zbiorów był efektem zmniejszenia zarówno powierzchni ich uprawy (o 0,5 tys. ha), jak również spadku plonu (o 2,6%) w stosunku do wyszacowanego rok wcześniej – z 1 ha powierzchni uprawy ziemniaków zebrano średnio 259 dt bulw wobec 266 dt rok wcześniej.

Tablica 8. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory ziemniaków

Table 8. Area, yields and production of potatoes

Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2022=100
Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	5211	4697	90,1
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	266	259	97,4
Zbiory w t Production in t	138697	121721	87,8

a Stan w czerwcu.

a As of June.

W 2023 r. produkcję zbóż i ziemniaków w przeliczeniu na jednostki zbożowe wyszacowano na 484,6 tys. t, czyli o 17,7 tys. t (o 3,5%) niżej niż w roku poprzednim. Wpłynęły na to mniejsze niż przed rokiem zbiory zbóż (o 2,7%) oraz spadek produkcji ziemniaków w porównaniu z zanotowaną rok wcześniej (o 12,2%).

Tablica 9. Produkcja zbóż i ziemniaków w przeliczeniu na jednostki zbożowe^aTable 9. Production of cereals and potatoes in terms of cereal units^a

Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	w t in t		2022=100
Ogółem Total	502250	484585	96,5
Zboża Cereals	467576	454155	97,1
Ziemniaki Potatoes	34674	30430	87,8

a W przeliczeniu: 1 dt zbóż = 4 dt ziemniaków.

a In terms of 1 dt of grains = 4 dt of potatoes.

1.5. Rośliny oleiste

1.5. Oil crops

W czerwcu 2023 r. rośliny oleiste uprawiano na powierzchni 25,3 tys. ha. Areał ich uprawy zwiększył się o 0,8 tys. ha, tj. o 3,3% w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem. W ogólnej strukturze zasiewów stanowiły one 3,8% wobec 3,7% w czerwcu 2022 r.

Tablica 10. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory roślin oleistych

Table 10. Crop area, yields and production of oil crops

Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2022=100
Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	24475	25285	103,3
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	34,4	32,8	95,3
Zbiory w t Production in t	84277	82869	98,3

a Stan w czerwcu.

a As of June.

W czerwcu analizowanego roku 91,8% areału uprawy roślin oleistych zajmowały rzepak i rzepik, które uprawiano na 23,2 tys. ha, czyli na powierzchni o 1,1 tys. ha, tj. o 5,2% większej niż rok wcześniej.

Plony rzepaku i rzepiku z 1 ha wyszacowano na 33,6 dt, czyli na poziomie o 5,1% niższym niż przed rokiem. Ich zbiory wyniosły 77,9 tys. t i były o 0,2 tys. t (o 0,3%) mniejsze od produkcji uzyskanej w 2022 r.

Tablica 11. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory rzepaku i rzepiku

Table 11. Crop area, yields and production of rape and turnip rape

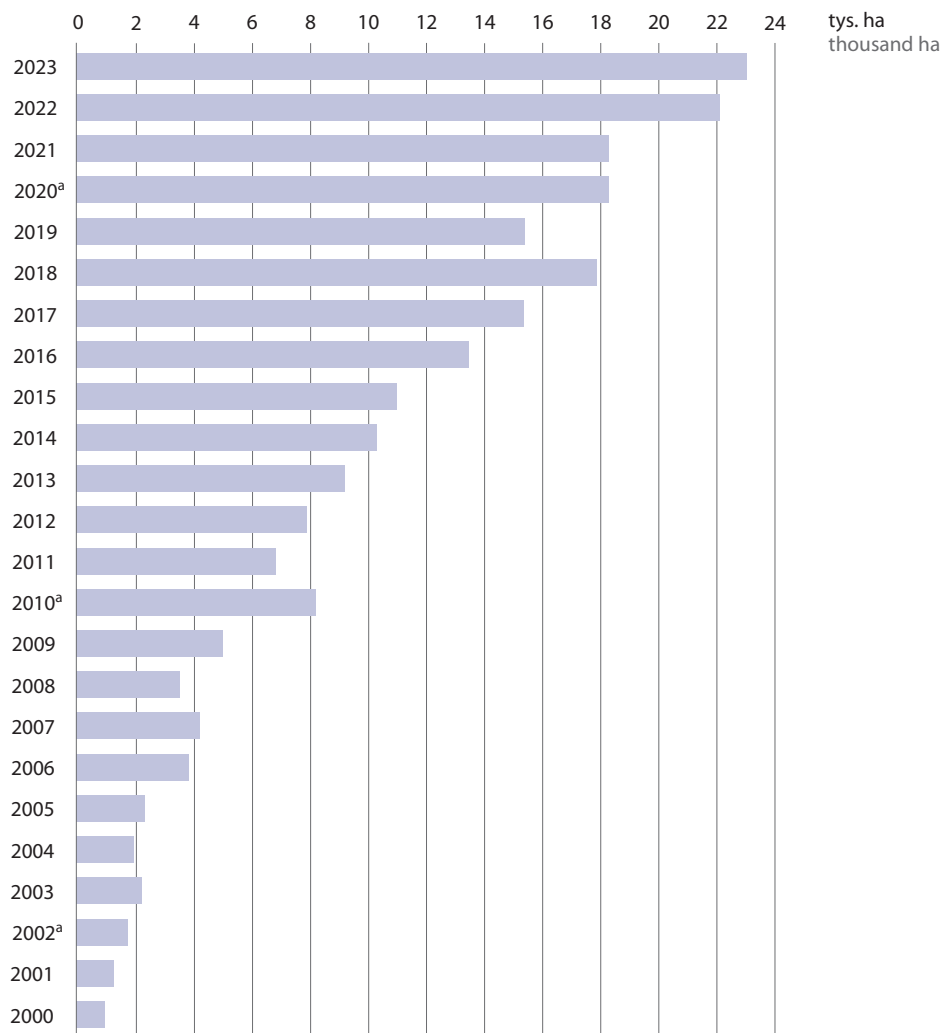
Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2022=100
Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha	22071	23212	105,2
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt	35,4	33,6	94,9
Zbiory w t Production in t	78089	77878	99,7

a Stan w czerwcu.

a As of June.

Wykres 5. Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku
Stan w czerwcu

Chart 5. Crop area of rape and turnip rape
 As of June

^a Dane Powszechnych Spisów Rolnych.
^a Data of the National Agricultural Censuses.

Na wielkość produkcji nasion rzepaku i rzepiku w 2023 r. miały wpływ następujące czynniki:

- niższe plonowanie pomimo zwiększenia areálu ich uprawy,
- nieznacznie opóźniony termin siewu,
- dobre warunki agrometeorologiczne w okresie wschodów i kielkowania,
- odpowiednia ilość wilgoci w glebie,
- sprzyjające warunki pogodowe w okresie żniw.

1.6. Uprawy pastewne

1.6. Fodder crops

Uprawy pastewne obejmują:

- okopowe (buraki, marchew i kapusta pastewna oraz brukiew, rzepa i inne),
- motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, np. koniczyna, lucerna i esparceta) oraz inne pastewne i trawy na zielonkę,
- kukurydzę na zielonkę,
- strączkowe pastewne na zielonkę.

W czerwcu 2023 r. areał uprawy roślin pastewnych (łącznie z trwałymi użytkami zielonymi) przeznaczonych na zbiór pasz uległ zmniejszeniu o 50,4 tys. ha (o 9,5%) w stosunku do zanotowanego rok wcześniej i wynosił 482,2 tys. ha.

Tablica 12. Powierzchnia paszowa
Stan w czerwcu

Table 12. Feed area
As of June

Lata Years	Powierzchnia paszowa ^a Feed area ^a		Powierzchnia trwałych użytków zielonych Area of permanent grassland		Powierzchnia roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych w plonie głównym użytkowanych na pasze Area of fodder plants on arable land as major crops used for feed	
	w ha in ha	w % powierzchni użytków rolnych in % of agricultural land	w ha in ha	w % powierzchni użytków rolnych in % of agricultural land	w ha in ha	w % powierzchni zasiewów in % of sown area
2022	532623	48,4	334880	30,4	197743	30,0
2023	482174	43,9	289490	26,3	192684	29,3

^a Obejmuje powierzchnię trwałych użytków zielonych oraz roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych z przeznaczeniem na zbiór pasz.

^a Includes areas of permanent grassland and fodder plants cultivated on arable land for feed production.

Rośliny pastewne uprawiane na gruntach ornych w plonie głównym użytkowane na pasze zajmowały 192,7 tys. ha i w porównaniu z czerwcem 2022 r. areał ich uprawy zmniejszył się o 5,0 tys. ha, tj. o 2,6%. Powierzchnia trwałych użytków zielonych wynosiła 289,5 tys. ha i była o 45,4 tys. ha, czyli o 13,6% mniejsza niż rok wcześniej.

W czerwcu 2023 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku, nastąpił wzrost powierzchni uprawy seradeli – o 3,9 tys. ha (o 15,8%), lucerny i esparcety – o 1,1 tys. ha (o 13,0%), koniczyny – o 0,3 tys. ha (o 12,0%) i strączkowych pastewnych – o 0,03 tys. ha (o 1,6%). W analizowanym okresie zmniejszył się natomiast areał uprawy kukurydzy – o 0,5 tys. ha (o 0,5%), innych pastewnych i traw – o 8,1 tys. ha (o 10,8%) oraz okopowych pastewnych (o 16,7%).

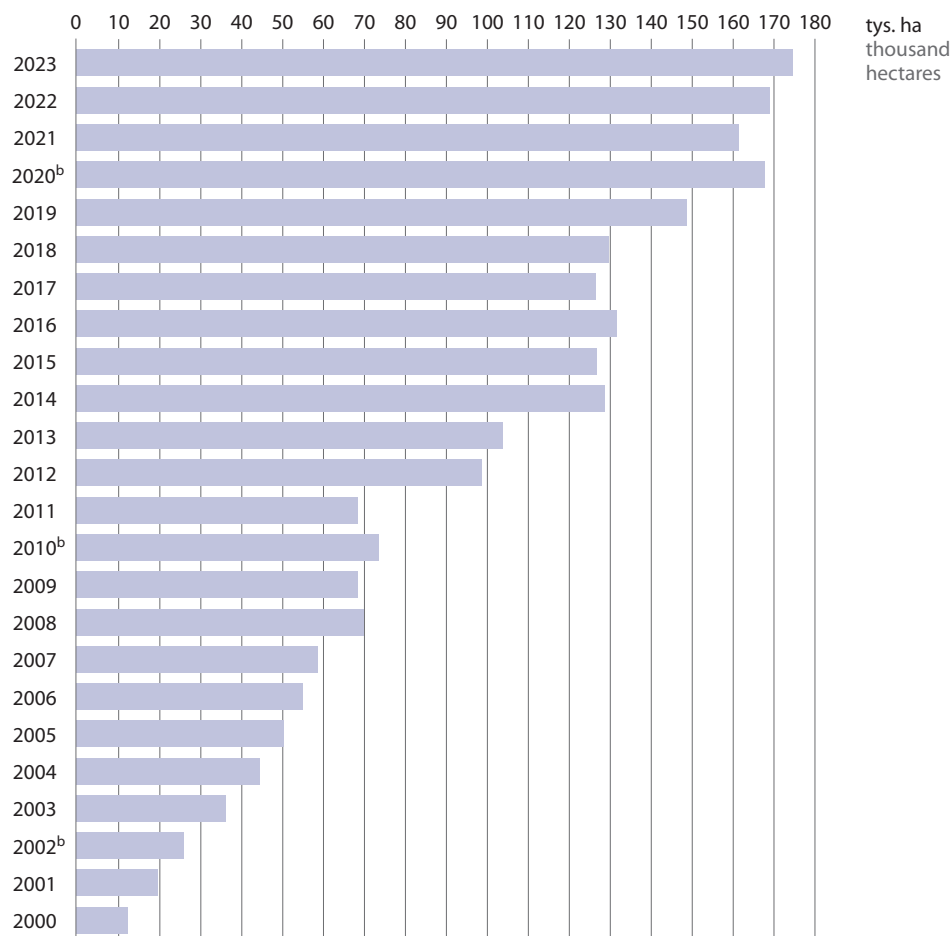
Tablica 13. Powierzchnia roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych w plonie głównym użytkowanych na pasze
Stan w czerwcu

Table 13. Area of fodder crop planted on arable land as major crops used for feed
As of June

Lata Years	Ogółem Total	Strącz- kowe pastewne Feed pulses	Koniczyna Clover	Lucerna i esparceta Lucerne and sain- foin	Seradela Serradella	Inne pastewne i trawy Other fodder and fodder grass	Kukurydza Maize	Okopowe pastewne Feed root plants
	w ha in ha							
2022	197471	1579	2743	8693	24629	74937	84860	30
2023	194299	1605	3073	9819	28523	66853	84401	25

Wykres 6. Powierzchnia uprawy kukurydzy^a
Stan w czerwcu

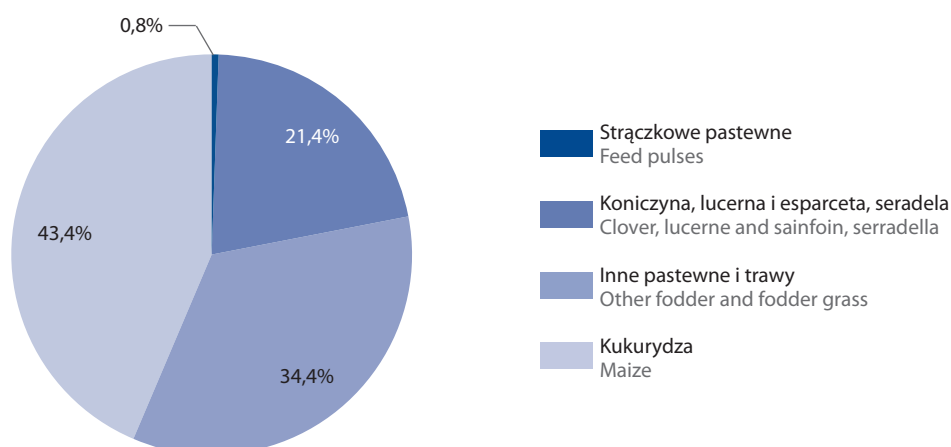
Chart 6. Crop area of maize^a
As of June

a Z przeznaczeniem na ziarno i zielonkę. b Dane Powszechnych Spisów Rolnych.
a For seeds and green forage. b Data of the National Agricultural Censuses.

Wykres 7. Struktura powierzchni uprawy roślin pastewnych na gruntach ornych w plonie głównym użytkowanych na pasze w 2023 r. Stan w czerwcu

Chart 7. Structure of crop area of fodder plants on arable land as major crops used for feed in 2023
As of June

W 2023 r. plony ziarna strączkowych pastewnych z 1 ha osiągnęły 19,6 dt wobec 18,9 dt w roku poprzednim. Nasion większości pozostałych gatunków roślin pastewnych zebrano mniej niż przed rokiem, przy czym z 1 ha koniczyny zebrano 3,5 dt nasion (czyli o 1,2 dt mniej niż w 2022 r.), lucerny – 3,9 dt (o 0,8 dt mniej), a innych pastewnych i traw – 7,0 dt (tj. o 2,0 dt mniej). Wyższy niż rok wcześniej był natomiast plon saradeli (o 0,4 dt), który ukształtował się na poziomie 9,3 dt z 1 ha.

Tablica 14. Plony nasion roślin pastewnych

Table 14. Yields of fodder seeds

Lata Years	Strączkowe pastewne ^a Feed pulses ^a	Koniczyna Clover	Lucerna Lucerne	Seradela Serradella	Inne pastewne i trawy Other fodder and fodder grass
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt				
2022	18,9	4,7	4,7	8,9	9,0
2023	19,6	3,5	3,9	9,3	7,0

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi.
^a Including mixed cereals and pulses.

W 2023 r. optymalna ilość opadów w okresie wegetacyjnym oraz wysokie temperatury wpłynęły korzystnie na plony zielonki. Większość gatunków roślin pastewnych zbieranych w postaci zielonki plonowała podobnie jak w roku poprzednim.

Tablica 15. Plony roślin pastewnych

Table 15. Yields of fodder crops

Lata Years	Pastwiska trwałe Permanent pastures	Strączkowe pastewne Feed pulses	Koniczyna Clover	Lucerna i esparceta Lucerne and sainfoin	Seradela Serradella	Inne pastewne i trawy Other fodder and fodder grass	Kukurydza Maize	Okopowe pastewne Feed root plants
	zielonka green forage							
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt							
2022	214	175	243	222	178	245	483	357
2023	198	166	228	241	179	235	443	390

W omawianym roku zbiory siana z łąk trwałych wyniosły 14773,1 tys. t i zmniejszyły się w stosunku do uzyskanych przed rokiem o 713,8 tys. t, tj. o 32,6%. Niekorzystne warunki wilgotnościowe podczas dosuszania siana przyczyniły się do spadku plonów (o 20,9%). Z 1 ha zebrano łącznie z trzech pokosów 58,7 dt siana wobec 74,2 dt rok wcześniej.

Tablica 16. Produkcja z łąk trwałych

Table 16. Permanent meadows production

Lata Years	Ogółem Total			I pokos First cut		II pokos Second cut		III pokos Third cut	
	powierzchnia ^a w ha area ^a in ha	plony z 1 ha w dt yields per 1 ha in dt	zbiory w t pro- duction in t	plony z 1 ha w dt yields per 1 ha in dt	zbiory w t pro- duction in t	plony z 1 ha w dt yields per 1 ha in dt	zbiory w t pro- duction in t	plony z 1 ha w dt yields per 1 ha in dt	zbiory w t pro- duction in t
		w przeliczeniu na siano in hay							
2022	294346	74,2	2186876	29,2	859691	24,8	731220	20,2	595965
2023	251039	58,7	1473073	30,7	769817	16,7	419191	11,3	284065

a Stan w czerwcu.

a As of June.

Trawę z łąk trwałych w 2023 r. (łącznie z trzech pokosów) zebrano przede wszystkim w postaci siana (50,1%) oraz jako zielonkę na kiszenie i bieżące skarmianie (41,6% ogólnej produkcji). Pozostałą część traw z łąk trwałych (8,3%) wykorzystano do wypasu zwierząt.

W 2023 r. z 1 ha pastwisk trwałych zebrano 198 dt zielonki, czyli o 16 dt mniej niż w roku poprzednim. W przeliczeniu na siano, wydajność wyniosła 39,6 dt z 1 ha i stanowiła 67,5% plonu wyszacowanego dla łąk trwałych.

Tablica 17. Struktura powierzchni i zbiorów z łąk trwałych w 2023 r.
Table 17. Structure of permanent meadow area and production in 2023

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	I pokos First cut	II pokos Second cut	III pokos Third cut
	w odsetkach in percent			
Powierzchnia ^a Area ^a				
Ogółem Total	100,0	100,0	100,0	100,0
łąki: meadows:				
Z których trawę zebrano: Of which grass harvested:				
w postaci siana as hay	.	40,9	43,3	35,9
jako zielonkę na: as green forage for:				
kiszenie silage	.	38,4	31,5	33,9
bieżące skarmianie current feeding	.	9,6	11,8	15,4
Użytkowane jako pastwiska Used as pastures	.	10,1	12,6	14,5
Skoszone lecz niezebrane i nieeksploatowane Cut but not collected or utilised	.	1,0	0,8	0,4
Zbiory Production				
Ogółem Total	100,0	100,0	100,0	100,0
łąki: meadows:				
Z których trawę zebrano: Of which grass harvested:				
w postaci siana as hay	50,1	49,2	55,1	45,0
jako zielonkę na: as green forage for:				
kiszenie silage	32,4	35,6	26,4	32,7
bieżące skarmianie current feeding	9,2	7,9	9,8	12,1
Użytkowane jako pastwiska Used as pastures	8,3	7,2	8,8	10,3

a Stan w czerwcu.
a As of June.

1.7. Uprawy ogrodnicze

1.7. Garden crops

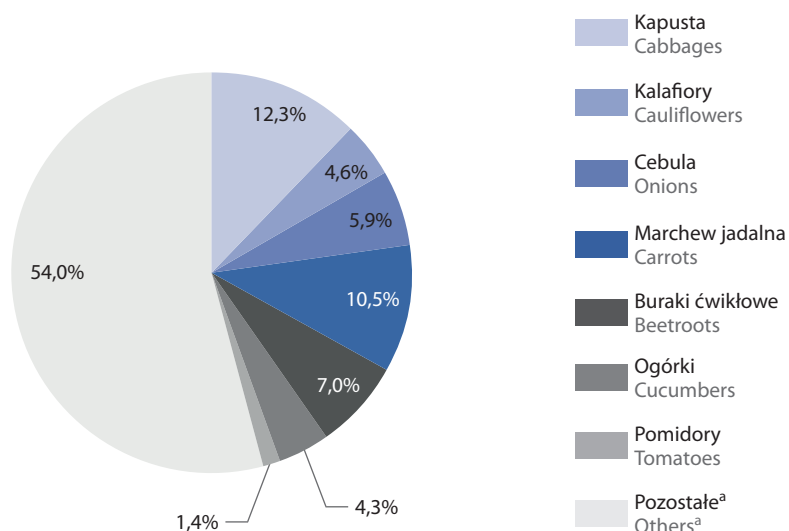
1.7.1. Warzywa gruntowe

1.7.1. Ground vegetables

W czerwcu 2023 r. w wojewodztwie podlaskim pod uprawę warzyw gruntowych przeznaczono 1,3 tys. ha, czyli powierzchnię o 2,6% mniejszą niż przed rokiem. W ujęciu rocznym zmniejszył się areał uprawy takich gatunków warzyw jak: kapusta, cebula, pomidory i ogórki, natomiast zwiększył się w przypadku kalafiorów, buraków ćwikłowych i marchwi jadalnej. Powierzchnia przeznaczona pod uprawę pozostałych warzyw gruntowych nie zmieniła się w odniesieniu do zanotowanej rok wcześniej.

Wykres 8. Struktura powierzchni uprawy warzyw gruntowych w 2023 r. Stan w czerwcu

Chart 8. Structure of crop area of ground vegetables in 2023 As of June

a Pietruszka, selery, pory, sałata, rabarbar i inne.
a Parsley, celeries, leeks, lettuce, rhubarb, etc.

Ogólne zbiory warzyw gruntowych ukształtowały się na poziomie 27,2 tys. t, tj. o 0,1 tys. t (o 0,5%) wyższym niż w 2022 r.

Zbiory kapusty w omawianym roku wyniosły 6,0 tys. t i były o 1,7 tys. t (o 21,6%) niższe od zanotowanych rok wcześniej. O spadku produkcji zadecydowało zmniejszenie (o 13,5%) powierzchni jej uprawy i niższe (o 9,3%) niż przed rokiem plony z 1 ha.

Produkcja kalafiorów w 2023 r. osiągnęła poziom 1,1 tys. t i uległa niewielkiemu spadkowi (o 0,1%) w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku. Ograniczenie zbiorów głównie wynikało ze zmniejszonego (o 4,3%) ich plonowania niż rok wcześniej. Zanotowano wzrost (o 4,9%) areału uprawy kalafiora.

W analizowanym roku zbiory cebuli oszacowano na 1,4 tys. t, co oznacza spadek o 0,2 tys. t (o 10,5%) w porównaniu z zanotowanymi w poprzednim roku. Przyczyną ograniczenia produkcji było zmniejszenie (o 8,5%) powierzchni jej uprawy oraz niższa (o 2,1%) niż rok wcześniej wydajność z 1 ha.

Tablica 18. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory warzyw gruntowych
 Table 18. Crop area, yields and production of ground vegetables

Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2022=100

Powierzchnia uprawy^a w tys. ha
 Crop area^a in thousand ha

Ogółem Total	1,3	1,3	97,4
Kapusta Cabbages	0,2	0,2	86,5
Kalafiory Cauliflowers	0,1	0,1	104,9
Cebula Onions	0,1	0,1	91,5
Marchew jadalna Carrots	0,1	0,1	101,7
Buraki ćwikłowe Beetroots	0,1	0,1	102,5
Ogórki Cucumbers	0,1	0,1	94,8
Pomidory Tomatoes	0,0	0,0	95,7
Pozostałe ^b Others ^b	0,6	0,6	100,0

Plony z 1 ha w dt
 Yields per 1 ha in dt

Kapusta Cabbages	410	372	90,7
Kalafiory Cauliflowers	185	177	95,7
Cebula Onions	189	185	97,9
Marchew jadalna Carrots	253	202	79,8
Buraki ćwikłowe Beetroots	258	293	113,6
Ogórki Cucumbers	188	219	116,5
Pomidory Tomatoes	162	189	116,7
Pozostałe ^b Others ^b	193	165	117,0

a Stan w czerwcu. b Pietruszka, selery, pory, sałata, rabarbar i inne.
 a As of June. b Parsley, celeries, leeks, lettuce, rhubarb, etc.

Tablica 18. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory warzyw gruntowych (dok.)

Table 18. Crop area, yields and production of ground vegetables (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2022=100
Zbiory w dt Production in dt			
Ogółem Total	270897	272126	100,5
Kapusta Cabbages	76355	59855	78,4
Kalafiory Cauliflowers	10699	10689	99,9
Cebula Onions	16081	14396	89,5
Marchew jadalna Carrots	34444	27941	81,1
Buraki ćwikłowe Beetroots	23010	26847	116,7
Ogórki Cucumbers	11221	12421	110,7
Pomidory Tomatoes	3104	3456	111,3
Pozostałe ^b Others ^b	95983	116521	121,4

b Pietruszka, seler, pory, sałata, rabarbar i inne.

b Parsley, celeries, leeks, lettuce, rhubarb, etc.

Produkcja marchwi w 2023 r. wyniosła 2,8 tys. t i spadła o 0,7 tys. t (o 18,9%) w odniesieniu do uzyskanej przed rokiem. Niższe zbiory były spowodowane mniejszą (o 20,2%) wydajnością z 1 ha, przy czym powierzchnia tej uprawy wzrosła (o 1,7%).

Produkcję buraków ćwikłowych oszacowano na 2,7 tys. t, tj. o 0,4 tys. t (o 16,7%) więcej niż w roku poprzednim. O wzroście ich produkcji zadecydowało zwiększenie (o 2,5%) powierzchni uprawy i lepsze (o 13,6%) plonowanie.

W omawianym roku zbiory ogórków wyniosły 1,2 tys. t i były o 0,1 tys. t (o 10,7%) większe od zanotowanych rok wcześniej. Wzrost produkcji wynikał przede wszystkim ze zwiększenia (o 16,5%) wydajności z 1 ha w odniesieniu do 2022 r., przy ograniczeniu (o 5,2%) areалу ich uprawy.

W 2023 r. zebrano 0,3 tys. t pomidorów, czyli o 0,4 tys. t (o 11,3%) więcej niż w poprzednim roku. O ich wyższej produkcji zadecydowały zwiększone (o 16,7%) plony uzyskane z 1 ha, przy zmniejszonej (o 4,3%) powierzchni uprawy niż przed rokiem.

Produkcja pozostałych warzyw (pietruski, selerów, porów, sałaty, rabarbaru i innych) w analizowanym roku ukształtowała się na poziomie 11,7 tys. t i zwiększyła się o 2,1 tys. t (o 21,4%) w odniesieniu do uzyskanej przed rokiem. Wzrost ich zbiorów był skutkiem lepszej (o 17,0%) niż rok wcześniej wydajności z 1 ha, przy niezmienionej w skali roku powierzchni uprawy.

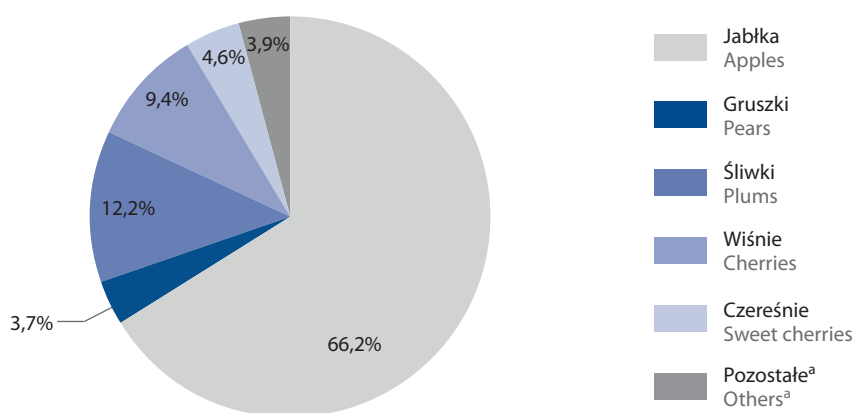
1.7.2. Owoce

1.7.2. Fruit

Do **powierzchni sadów** zalicza się plantacje drzew, krzewów owocowych i upraw jagodowych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) rosnące w zwarłym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych, jeżeli ich łączna powierzchnia nie jest mniejsza niż 0,10 ha. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

W 2023 r. w województwie podlaskim zebrano 32,7 tys. t owoców z drzew, krzewów owocowych i plantacji jagodowych, co oznacza wzrost produkcji o 6,8 tys. t (o 26,0%) w odniesieniu do uzyskanej rok wcześniej.

Wykres 9. Struktura zbiorów owoców z drzew w sadach w 2023 r.
Chart 9. Structure of tree fruit production in orchards in 2023

a Morele, brzoskwinie i orzechy włoskie.
a Apricots, peaches, walnuts.

Z drzew zebrano łącznie 22,6 tys. t owoców, czyli o 5,5 tys. t, tj. o 32,4% więcej niż w 2022 r. O wzroście produkcji owoców z drzew zadecydowały wyższe zbiory niemal wszystkich ich gatunków (z wyjątkiem gruszek i wiśni).

W czerwcu 2023 r., w odniesieniu do stanu sprzed roku, wzrostowi uległa również powierzchnia uprawy prawie wszystkich gatunków drzew owocowych w sadach. W największym stopniu zwiększył się areal uprawy grusz (o 5,7%), śliw (o 2,8%), czereśni (o 2,4%) i wiśni (o 0,8%). Ograniczenie powierzchni uprawy w skali roku dotyczyło jabłoni (o 1,5%) oraz pozostałych owoców w sadach (o 14,4%).

W omawianym roku zbiory jabłek ukształtowały się na poziomie 19,6 tys. t i w stosunku do uzyskanych przed rokiem wzrosły o 5,2 tys. t, tj. o 36,6%. Zbiory gruszek oszacowano na 0,5 tys. t, co oznacza spadek o 6,0% w porównaniu z 2022 r. Produkcja śliwek osiągnęła poziom 1,2 tys. t, tj. o 30,2% wyższy niż rok wcześniej. Ponadto zebrano 0,7 tys. t wiśni, czyli o 1,0% mniej niż przed rokiem oraz 0,3 tys. t czereśni, tj. o 5,0% więcej niż w 2022 r. Produkcja z pozostałych drzew owocowych wyniosła 0,3 tys. t i zwiększyła się o 12,4% w odniesieniu do zanotowanej w poprzednim roku.

Tablica 19. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory z drzew owocowych w sadach
Table 19. Crop area, yields and production of tree fruit in orchards

Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2022=100
Powierzchnia uprawy ^a w tys. ha Crop area ^a in thousand ha			
Ogółem Total	1,8	1,8	99,0
Jabłonie Apples	1,2	1,2	98,5
Grusze Pears	0,0	0,1	105,7
Śliwy Plums	0,2	0,2	102,8
Wiśnie Cherries	0,2	0,2	100,8
Czereśnie Sweet cherries	0,1	0,1	102,4
Pozostałe ^b Others ^b	0,1	0,0	85,6
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt			
Jabłonie Apples	119,6	165,8	138,6
Grusze Pears	76,7	68,2	88,9
Śliwy Plums	42,6	54,0	126,8
Wiśnie Cherries	44,0	43,3	98,4
Czereśnie Sweet cherries	40,8	41,9	102,7
Pozostałe ^b Others ^b	32,0	42,0	131,2
Zbiory w dt Production in dt			
Ogółem Total	170438	225730	132,4
Jabłonie Apples	143384	195813	136,6
Grusze Pears	4796	4509	94,0
Śliwy Plums	9029	11755	130,2
Wiśnie Cherries	7296	7223	99,0
Czereśnie Sweet cherries	3249	3413	105,0
Pozostałe ^b Others ^b	2684	3017	112,4

a Stan w czerwcu. b Morele, brzoskwinie i orzechy włoskie.
a As of June. b Apricots, peaches, walnuts.

Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych, łącznie z truskawkami i poziomkami, w 2023 r. wyniosły 10,2 tys. t i były o 1,2 tys. t (o 13,7%) wyższe od uzyskanych przed rokiem. Na wzrost produkcji wpłynęły przede wszystkim wyższe zbiory agrestu, truskawek i poziomek, porzeczek oraz malin.

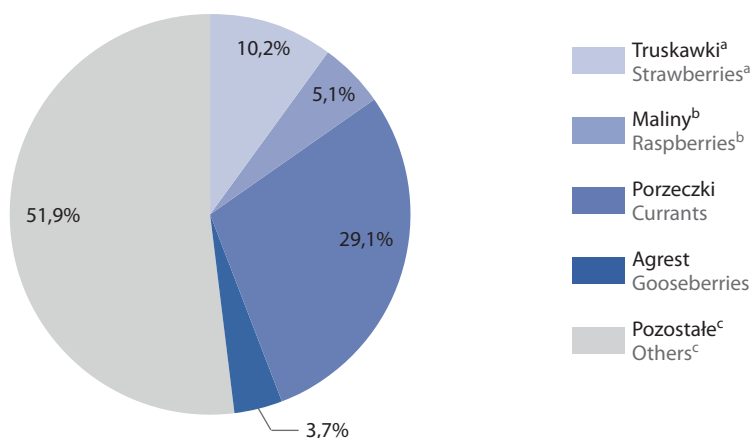
W czerwcu 2023 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku, znacznemu zwiększeniu uległa powierzchnia uprawy agrestu (ponad 7-krotnie), zwiększył się także areal uprawy truskawek i poziomek, malin i jeżyny bezkolcowej oraz porzeczek. Powierzchnia uprawy pozostałych krzewów owocowych i plantacji jagodowych uległa zmniejszeniu (o 7,2%).

W analizowanym roku produkcja truskawek i poziomek wyniosła 1,1 tys. t i w ujęciu rocznym zwiększyła się o 31,0%. Wzrost produkcji był wynikiem zwiększenia powierzchni uprawy (o 7,4%) oraz plonu z 1 ha (o 21,8%) w porównaniu z zanotowanymi rok wcześniej.

W 2023 r. zbiory malin (łącznie z jeżyną bezkolcową) osiągnęły poziom 0,4 tys. t i były o 3,1% wyższe niż w poprzednim roku. Ogólna produkcja porzeczek wyniosła 2,3 tys. t, czyli zwiększyła się o 16,4% w porównaniu z uzyskaną w 2022 r. Zbiory agrestu oszacowano na 0,2 tys. t, tj. prawie 3-krotnie więcej niż rok wcześniej.

Łączne zbiory orzechów laskowych, aronii, borówki wysokiej, winogron i pozostałych jagodowych w omawianym roku osiągnęły poziom 6,1 tys. t i wzrosły o 15,4% w odniesieniu do uzyskanych przed rokiem.

Wykres 10. Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2023 r.
Chart 10. Structure of fruit bushes and berry fruit production in 2023

a łącznie z poziomkami. b łącznie z jeżyną bezkolcową. c Orzechy laskowe, aronia, borówka wysoka, winogrona i pozostałe jagodowe.
a Including wild strawberries. b Including thornless blackberry. c Hazelnuts, chokeberries, blueberries, grapes and other berries.

Tablica 20. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory z krzewów owocowych i plantacji jagodowych
Table 20. Crop area, yields and production of fruit bushes and berry fruit

Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2022=100
Powierzchnia uprawy ^a w tys. ha Crop area ^a in thousand ha			
Ogółem Total	2,4	2,6	105,8
Truskawki ^b Strawberries ^b	0,2	0,3	107,4
Maliny ^c Raspberries ^c	0,1	0,1	104,1
Porzeczki Currants	0,7	0,8	112,7
Agrest Gooseberries	0,0	0,1	750,6
Pozostałe ^d Others ^d	1,4	1,3	92,8
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt			
Truskawki ^b Strawberries ^b	34,4	41,9	121,8
Maliny ^c Raspberries ^c	33,4	33,1	99,1
Porzeczki Currants	29,7	30,7	103,4
Agrest Gooseberries	45,1	17,0	37,7
Pozostałe ^d Others ^d	41,1	26,9	108,2
Zbiory w dt Production in dt			
Ogółem Total	89487	101758	113,7
Truskawki ^b Strawberries ^b	8485	11114	131,0
Maliny ^c Raspberries ^c	4254	4385	103,1
Porzeczki Currants	19894	23165	116,4
Agrest Gooseberries	573	1618	282,4
Pozostałe ^d Others ^d	56281	61476	115,4

a Stan w czerwcu. b Łącznie z poziomkami. c Łącznie z jeżyną bezkolcową. d Leszczyna, aronia, borówka wysoka, winorośl i pozostałe jagodowe.

a As of June. b Including wild strawberries. c Including thornless blackberry. d Hazelnuts, chokeberries, blueberries, grapes and other berries.

Rozdział 2

Chapter 2

Produkcja zwierzęca

Animal output

2.1. Bydło i owce

2.1. Cattle and sheep

W czerwcu 2023 r. pogłowie bydła w województwie podlaskim ukształtowało się na poziomie 1055,3 tys. szt., co stanowiło aż 16,6% ogólnego pogłowia bydła w kraju. Liczebność stada bydła w regionie zwiększyła się o 0,6 tys. szt., tj. o 0,1% w porównaniu z analogicznym okresem 2022 r., a w odniesieniu do stanu zanotowanego w grudniu poprzedniego roku uległa ograniczeniu o 3,4 tys. szt., tj. o 0,3%. Zwiększenie pogłowia omawianego gatunku zwierząt w skali roku było efektem wzrostu liczby bydła w wieku 2 lata i więcej (o 0,6%, do poziomu 539,4 tys. szt.) oraz młodego bydła w wieku 1–2 lata (o 0,4%, do poziomu 240,3 tys. szt.). W czerwcu analizowanego roku krowy stanowiły 39,3% pogłowia bydła ogółem, w tym 96,5% to krowy mleczne. Pomimo niewielkiego spadku (o 0,6%) liczby krów mlecznych w skali roku, nadal utrzymywał się duży ich udział w stadzie bydła w regionie, co świadczy o ukierunkowaniu hodowli tego gatunku zwierząt na produkcję mleka.

W czerwcu 2023 r. w województwie podlaskim obsada bydła na 100 ha użytków rolnych wynosiła 95,9 szt. i nie zmieniła się w porównaniu z odnotowaną rok wcześniej. W omawianym okresie na 100 ha użytków rolnych przypadało średnio 37,7 szt. krów, co oznacza spadek o 0,2 szt. w odniesieniu do czerwca 2022 r.

Tablica 21. Pogłowie bydła

Table 21. Cattle livestock

Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	w szt. in heads		2022=100
Stan w czerwcu As of June			
Ogółem Total	1054661	1055284	100,1
Cielęta w wieku poniżej 1 roku Bovines less than 1 year old	279303	275525	98,6
Młode bydło w wieku 1–2 lata Bovines aged between 1 and 2 years	239271	240341	100,4
Bydło w wieku 2 lat i więcej Bovines of 2 years and over	536087	539418	100,6
w tym krowy of which cows	416978	414646	99,4
w tym mleczne of which dairy	402668	400125	99,4

Tablica 21. Pogłowie bydła (dok.)
Table 21. Cattle livestock (cont.)

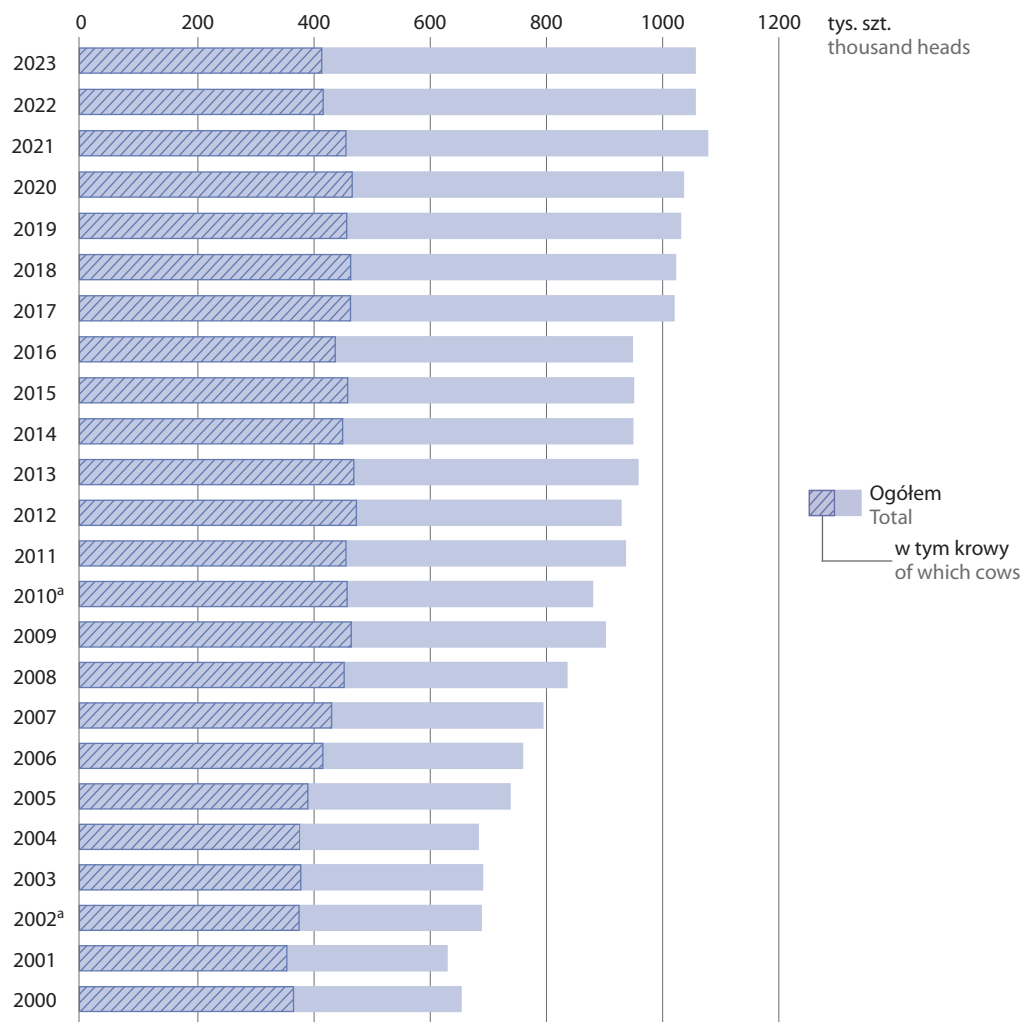
Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	w szt.	in heads	2022=100
Stan w grudniu As of December			
Ogółem Total	1058730	1054000	99,6
Cielęta w wieku poniżej 1 roku Bovines less than 1 year old	283273	279805	98,8
Młode bydło w wieku 1–2 lata Bovines aged between 1 and 2 years	243136	238694	98,2
Bydło w wieku 2 lat i więcej Bovines of 2 years and over	532321	535501	100,6
w tym krowy of which cows	412308	416464	101,0
w tym mleczne of which dairy	398243	402171	101,0
Na 100 ha użytków rolnych – stan w czerwcu Per 100 ha of agricultural land – as of June			
Ogółem Total	95,9	95,9	100,0
Cielęta w wieku poniżej 1 roku Bovines less than 1 year old	25,4	25,1	98,8
Młode bydło w wieku 1–2 lata Bovines aged between 1 and 2 years	21,8	21,9	100,5
Bydło w wieku 2 lat i więcej Bovines of 2 years and over	48,7	49,1	100,6
w tym krowy of which cows	37,9	37,7	99,5
w tym mleczne of which dairy	36,6	36,4	99,5

Według danych zanotowanych w grudniu 2023 r., pogłowie bydła ogółem w województwie podlaskim liczyło 1054,0 tys. szt. i było o 4,7 tys. szt., tj. o 0,4% mniejsze niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Spadek pogłowia bydła w skali roku wynikał z ograniczenia liczby młodego bydła w wieku 1–2 lata (o 1,8%, do poziomu 238,7 tys. szt.) oraz cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 1,2%, do poziomu 279,8 tys. szt.).

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w grudniu 2023 r. ukształtowała się na poziomie 95,8 szt. (w tym krów – 37,9 szt.) wobec 96,3 szt. (w tym krów – 37,5 szt.) w grudniu 2022 r.

Wykres 11. Pogłowie bydła
Stan w czerwcu

Chart 11. Cattle livestock
 As of June

a Dane Powszechnych Spisów Rolnych.
 a Data of the National Agricultural Censuses.

W grudniu 2023 r., podobnie jak w czerwcu omawianego roku, aż 96,6% ogólnego stada krów w Podlaskiem stanowiły krowy mleczne, a pozostała część – krowy ras mięsnych i urodzonych z krzyżówek z rasami mięsnymi (tzw. mamki). Wyniki badania pogłowia bydła w grudniu 2023 r. wykazały niewielki wzrost (o 1,0%) liczby krów mlecznych w odniesieniu do grudnia poprzedniego roku.

Tablica 22. Struktura pogłowia bydła i owiec
Table 22. Structure of cattle and sheep livestock

Wyszczególnienie Specification	Bydło Cattle						Owce Sheep	
	ogółem grand total	cielęta w wieku poniżej 1 roku bovines less than 1 year old	młode bydło w wieku 1–2 lata bovines aged between 1 and 2 years	bydło w wieku 2 lat i więcej bovines of 2 years and over			ogółem total	w tym maciorki 1-roczone i starsze of which ewes aged 1 or more
				razem total	w tym krowy of which cows			
					razem total	w tym mleczne of which diary		

Stan w czerwcu
As of June

2022	100,0	26,5	22,7	50,8	39,5	38,2	100,0	51,3
2023	100,0	26,1	22,8	51,1	39,3	37,9	100,0	52,0

Stan w grudniu
As of December

2022	100,0	26,8	23,0	50,3	38,9	37,6	100,0	51,6
2023	100,0	26,5	22,6	50,8	39,5	38,2	100,0	48,5

W czerwcu 2023 r., w odniesieniu do analogicznego okresu poprzedniego roku, w strukturze stada bydła w województwie podlaskim zwiększył się udział bydła w wieku 2 lat i więcej (o 0,3 p. proc.) oraz młodego bydła w wieku 1–2 lata (o 0,1 p. proc.), natomiast zmalał odsetek cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 0,4 p. proc.). W tym czasie ograniczeniu uległ udział krów w ogólnym pogłowie bydła (o 0,2 p. proc.).

W grudniu 2023 r., w porównaniu z grudniem 2022 r., struktura pogłowia bydła również uległa zmianie. Wzrósł udział najstarszego bydła hodowanego i rzeźnego w wieku 2 lat i więcej, ale spadł odsetek młodego bydła w wieku 1–2 lata (o 0,4 p. proc.) oraz cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 0,3 p. proc.). W analizowanym okresie zwiększył się udział krów w ogólnym pogłowie bydła (o 0,6 p. proc.).

W czerwcu 2023 r. stado owiec w województwie podlaskim liczyło 23,5 tys. szt. i było o 0,7 tys. szt. (o 2,8%) mniejsze w porównaniu ze stanem zanotowanym w analogicznym okresie poprzedniego roku i o 2,4 tys. szt. (o 9,3%) mniejsze w odniesieniu do grudnia 2023 r.

Tablica 23. Pogłowie owiec
Table 23. Sheep livestock

Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	w szt.	in heads	2022=100
Stan w czerwcu As of June			
Ogółem Total	24117	23451	97,2
W tym maciorki 1-letnie i starsze Of which ewes aged 1 or more	12367	12205	98,7
Stan w grudniu As of December			
Ogółem Total	23186	25865	111,6
W tym maciorki 1-letnie i starsze Of which ewes aged 1 or more	11961	12557	105,0
Na 100 ha użytków rolnych – stan w czerwcu Per 100 ha of agricultural land – as of June			
Ogółem Total	2,2	2,1	95,5
W tym maciorki 1-letnie i starsze Of which ewes aged 1 or more	1,1	1,1	100,0

W stadzie owiec w czerwcu 2023 r. maciorki 1-letnie i starsze stanowiły 52,0% i w odniesieniu do stanu zanotowanego w analogicznym miesiącu 2022 r. ich odsetek w pogłowie ogółem zwiększył się o 0,7 p. proc.

W analizowanym okresie obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wynosiła 2,1 szt. i w skali roku zmniejszyła się o 0,1 szt.

Pogłowie owiec w województwie podlaskim w grudniu 2023 r. liczyło 25,9 tys. szt. i było większe o 2,7 tys. szt., tj. o 11,6% niż przed rokiem. Maciorki 1-letnie i starsze stanowiły 48,5% stada owiec w regionie, co oznacza spadek o 3,1 p. proc. w stosunku do stanu odnotowanego rok wcześniej. W grudniu 2023 r. obsada owiec na 100 ha użytków rolnych ukształtowała się na poziomie 2,4 szt., podczas gdy w grudniu 2022 r. wynosiła 2,1 szt.

2.2. Trzoda chlewna

2.2. Pigs

W czerwcu 2023 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie podlaskim osiągnęło poziom 336,7 tys. szt. i zwiększyło się w stosunku do zanotowanego rok wcześniej o 27,1 tys. szt., tj. o 8,7%, natomiast w odniesieniu do stanu w grudniu poprzedniego roku było większe o 32,9 tys. szt., tj. o 10,8%. Stado loch liczyło 21,4 tys. szt., co stanowiło 6,4% pogłowia trzody chlewnej w regionie.

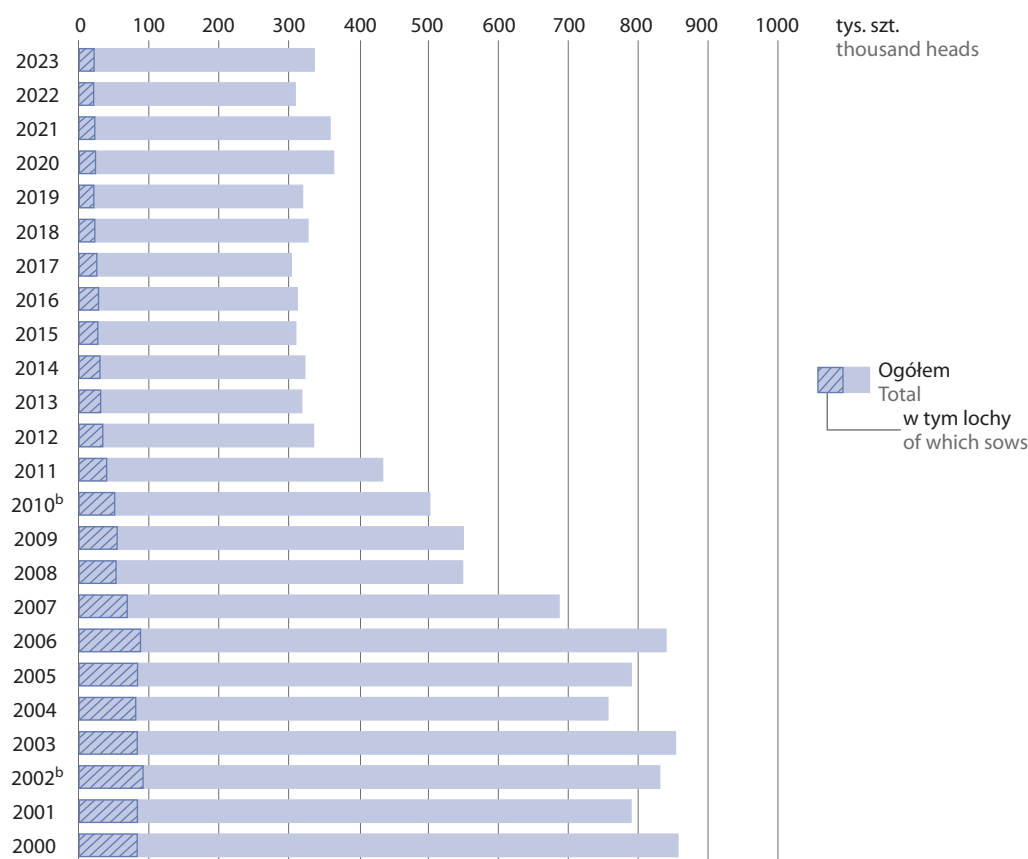
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2023 r. wynosiła 30,6 szt. i była o 2,4 szt. większa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, natomiast obsada loch na chów osiągnęła poziom 1,9 szt., co oznacza spadek o 0,1 szt. w skali roku.

Tablica 24. Pogłowie trzody chlewnej
Table 24. Pig livestock

Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	w szt. in heads		2022=100
Stan w czerwcu As of June			
Ogółem Total	309628	336705	108,7
Prosięta o wadze do 20 kg Piglets up to 20 kg	53378	57865	108,4
Warchlaki o wadze 20–50 kg Piglets between 20 and 50 kg	96745	114878	118,7
Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for slaughter	137270	142183	103,6
Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for breeding	22234	21779	98,0
w tym lochy of which sows	21795	21384	98,1
w tym prośne of which mated	16356	16985	103,8
Stan w grudniu As of December			
Ogółem Total	303812	349213	114,9
Prosięta o wadze do 20 kg Piglets up to 20 kg	49668	48136	96,9
Warchlaki o wadze 20–50 kg Piglets between 20 and 50 kg	109490	106409	97,2
Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for slaughter	123670	173095	140,0
Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for breeding	20984	21573	102,8
w tym lochy of which sows	20588	21174	102,8
w tym prośne of which mated	15358	15322	99,8
Na 100 ha użytków rolnych – stan w czerwcu Per 100 ha of agricultural land – as of June			
Ogółem Total	28,2	30,6	108,5
Prosięta o wadze do 20 kg Piglets up to 20 kg	4,9	5,3	108,2
Warchlaki o wadze 20–50 kg Piglets between 20 and 50 kg	8,8	10,4	118,2
Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for slaughter	12,5	12,9	103,2
Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for breeding	2,0	2,0	100,0
w tym lochy of which sows	2,0	1,9	95,0
w tym prośne of which mated	1,5	1,5	100,0

**Wykres 12. Pogłowie trzody chlewnej
Stan w czerwcu^a**

Chart 12. Pig livestock
As of June^a

a W latach: 2000, 2001, 2003–2009, 2011–2013 – stan w końcu lipca. b Dane Powszechnych Spisów Rolnych.

a In the years: 2000, 2001, 2003–2009, 2011–2013 – as of the end of July. b Data of the National Agricultural Censuses.

W grudniu 2023 r. pogłowie świń w Podlaskiem liczyło 349,2 tys. szt. i było większe o 45,4 tys. szt. (o 14,9%) od stanu notowanego w grudniu 2022 r. W analizowanym okresie zaobserwowano znaczne zwiększenie (o 49,4 tys. szt., tj. o 40,0%) pogłowia trzody chlewnej na ubój o wadze 50 kg i więcej. Liczebność stada loch na chów wynosiła 21,2 tys. szt., co oznacza jej wzrost o 0,6 tys. szt., tj. o 2,8% w ujęciu rocznym.

W grudniu 2023 r. obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych w Podlaskiem wynosiła 31,7 szt. (w tym loch na chów – 1,9 szt.) wobec 27,6 szt. (w tym loch na chów – 1,9 szt.) w grudniu 2022 r.

W czerwcu 2023 r., w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku, w strukturze stada trzody chlewnej zmniejszył się udział trzody chlewnej na ubój o wadze 50 kg i więcej (o 2,1 p. proc.) oraz trzody chlewnej na chów o wadze 50 kg i więcej (o 0,7 p. proc.), natomiast zwiększył się odsetek warchlaków o wadze 20–50 kg (o 2,9 p. proc.). W czerwcu 2023 r. udział prosiąt o wadze do 20 kg w ogólnym pogłowie świń ukształtował się na poziomie 17,2% i utrzymał się na poziomie zanotowanym rok wcześniej.

W grudniu 2023 r., w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, w strukturze trzody chlewnej w województwie podlaskim zmniejszył się udział prosiąt o wadze do 20 kg (o 2,5 p. proc.), warchlaków o wadze od 20 kg do 50 kg (o 5,5 p. proc.) oraz trzody chlewnej przeznaczonej na chów o wadze 50 kg i więcej (o 0,7 p. proc.). Zwiększył się natomiast udział trzody chlewnej przeznaczonej na ubój o wadze 50 kg i więcej (o 8,9 p. proc.).

Tablica 25. Struktura pogłowia trzody chlewnej
Table 25. Structure of pig livestock

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	Prosięta o wadze do 20 kg Piglets up to 20 kg	Warchlaki o wadze 20–50 kg Piglets between 20 and 50 kg	Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for slaughter	Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more for breeding	
					razem total	w tym lochy of which sows
Stan w czerwcu As of June						
2022	100,0	17,2	31,2	44,3	7,2	7,0
2023	100,0	17,2	34,1	42,2	6,5	6,4
Stan w grudniu As of December						
2022	100,0	16,3	36,0	40,7	6,9	6,8
2023	100,0	13,8	30,5	49,6	6,2	6,1

2.3. Drób

2.3. Poultry

Pogłowie drobiu ogółem w grudniu 2023 r. w województwie podlaskim liczyło 14478,3 tys. szt. i w ciągu roku zwiększyło się o 1788,5 tys. szt. (o 14,1%), w tym liczebność stada kur ukształtowała się na poziomie 13428,4 tys. szt., czyli o 1322,1 tys. szt. (o 10,9%) wyższym niż rok wcześniej. Znaczemu ograniczeniu w skali roku (o 241,0 tys. szt., tj. o 19,4%) uległo natomiast stado kur niosek, których pogłowie w końcu 2023 r. wynosiło 1000,0 tys. szt. Stanowiły one 6,9% ogólnego stada kur, co oznacza spadek o 2,9 p. proc. w odniesieniu do grudnia poprzedniego roku.

W grudniu 2023 r. obsada drobiu ogółem na 100 ha użytków rolnych wynosiła 1316,3 szt. i zwiększyła się w ciągu roku o 162,6 szt., natomiast obsada drobiu kurzego osiągnęła poziom 1220,9 szt., czyli o 120,2 szt. wyższy niż rok wcześniej.

Tablica 26. Pogłowie drobiu
Stan w grudniu
Table 26. Poultry livestock
As of December

Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	w szt.	in heads	2022=100
Ogółem Total	12689750	14478287	114,1
W tym kury Of which hens	12106259	13428379	110,9
w tym nioski of which laying hens	1240980	999954	80,6
Na 100 ha użytków rolnych Per 100 ha of agricultural land	1153,7	1316,3	114,1
W tym kury Of which hens	1100,7	1220,9	110,9
w tym nioski of which laying hens	112,8	90,9	80,6

2.4. Produkcja ważniejszych produktów zwierzęcych

2.4. Production of major animal product

Dane o **produkcji żywca rzeźnego** dotyczą skupu zwierząt rzeźnych (pomniejszonego o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaży targowiskowej oraz uboju z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

Produkcję żywca rzeźnego podaje się:

- w „**wadze żywej**”, tj. według wagi zwierząt rzeźnych przed ubojem,
- w „**wadze poubojowej cieplej**” (wbc), tj. w przeliczeniu na mięso (masę mięsno-kostną), łącznie z tłuszczami i podrobami (jeżeli tak zaznaczono), za pomocą współczynników określających poubojową wydajność poszczególnych gatunków zwierząt.

Tablica 27. Produkcja żywca rzeźnego w wadze żywej
Table 27. Production of animals for slaughter in live weigh

Wyszczególnienie Specification	2021	2022	
	w tonach	in tonnes	2021=100
Ogółem Total	390487	453434	116,1
Bydło (z cielętami) Cattle (including calves)	119352	122196	102,4
Trzoda chlewna Pigs	75675	81330	107,5
Owce Sheep	353	343	97,2
Konie Horses	1524	1861	122,1
Drób Poultry	193481	247579	128,0
Kozy i króliki Goats and rabbits	102	125	122,5

Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) w 2022 r. wyniosła 336,2 tys. t i była o 49,0 tys. t (o 17,0%) wyższa od uzyskanej rok wcześniej. O wzroście produkcji zadecydowała przede wszystkim wyższa o 28,0% produkcja mięsa drobiowego oraz o 7,5% – mięsa wieprzowego i o 5,0% – wołowego. Znacząco zwiększyła się również produkcja podrobów (o 13,8%).

Tablica 28. Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów
Table 28. Production of meat, fats and pluck

Wyszczególnienie Specification	2021	2022	
	w tonach	in tonnes	2021=100
Produkcja żywca rzeźnego^a w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) Production of animals for slaughter ^a in terms of meat (including fats and pluck)	287251	336224	117,0
Mięso i tłuszcze Meat and fats	267768	314056	117,3
w tym: of which:			
wołowe beef	61312	64377	105,0
wieprzowe pork	59027	63437	107,5

Tablica 28. Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (dok.)

Table 28. Production of meat, fats and pluck (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2021	2022	
	w tonach	in tonnes	2021=100
Mięso i tłuszcze (dok.) Meat and fats (cont.)			
baranie mutton	149	145	97,3
końskie horseflesh	926	1131	122,1
drobiowe poultry	145111	185684	128,0
kozie goat	2	4	200,0
królicze rabbit	55	65	118,2
dziczyzna game	605	436	72,1
Podroby Pluck	19483	22168	113,8

a W wadze poubojowej ciepłej.
a In post-slaughter hot weight.

W 2022 r. produkcja mleka krowiego oraz miodu była wyższa niż przed rokiem, natomiast jaj i wełny wyprodukowano mniej niż w 2021 r. Produkcja mleka krowiego wyniosła 3363,8 mln l i w skali roku zwiększyła się o 130,9 mln l (o 4,0%). Produkcja jaj kurzych ukształtowała się na poziomie 346,2 mln szt., czyli o 6,2 mln szt. (o 1,8%) niższym niż rok wcześniej, zaś miodu wyprodukowano 1088,8 t, czyli o 403,6 t, tj. ponad 1,5-krotnie więcej niż przed rokiem. Produkcja wełny owczej niepranej wyniosła 76,0 t, tj. o 0,2 t (o 0,2%) mniej niż w poprzednim roku.

Tablica 29. Produkcja mleka krowiego, jaj kurzych, wełny owczej i miodu

Table 29. Production of cows' milk, hen eggs, sheep wool and honey

Wyszczególnienie Specification	2021	2022	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2021=100
Produkcja mleka krowiego: Cow's milk production:			
w tysiącach litrów in thousand litres	3232858	3363757	104,0
na 100 ha użytków rolnych w tys. l per 100 ha of agricultural land in thousand litres	293,9	305,8	104,0
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l Average annual quantity of milk per cow in litres	7134	7903	110,8
Produkcja jaj kurzych w tys. szt. Egg production in thousand units	352413	346203	98,2
Przeciętna roczna liczba jaj od kury niośki w szt. Average annual number of eggs per laying hen in units	245	243	99,2
Produkcja wełny owczej niepranej w kg Sheep's greasy wool production in kg	76153	75963	99,8
Przeciętna roczna ilość wełny od 1 owcy w kg Average annual quantity of wool per 1 sheep in kg	3,0	3,2	106,7
Produkcja miodu w kg Honey production in kg	685171	1088762	158,9

Rozdział 3

Chapter 3

Skup produktów rolnych

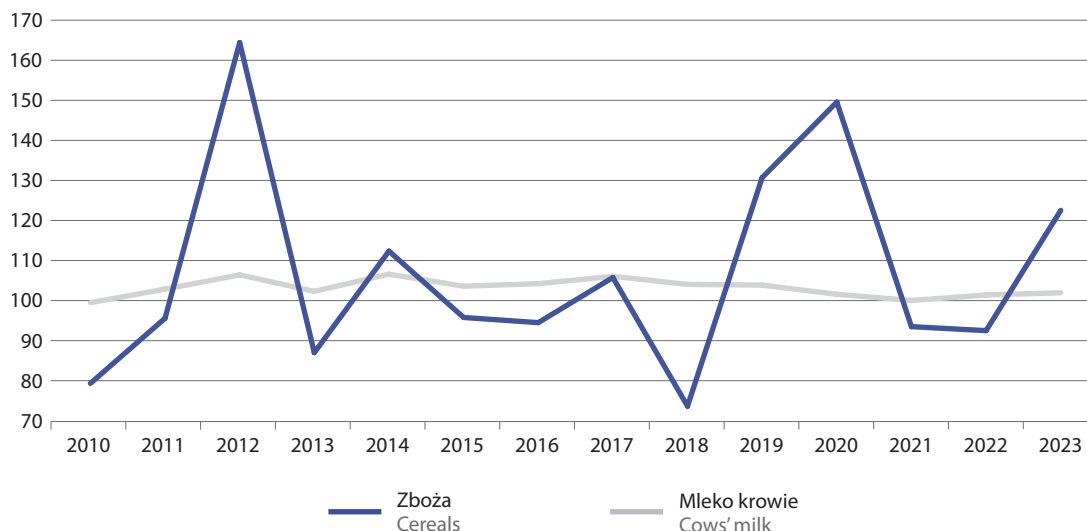
Procurement of agricultural products

Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze prowadzące skup produktów rolnych bezpośrednio od producentów z terenu województwa.

W 2023 r. w województwie podlaskim skupiono 305,4 tys. t ziarna zbóż. W porównaniu z poprzednim rokiem oznacza to wzrost o 44,4 tys. t (o 17,0%).

Wykres 13. Dynamika skupu zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) i mleka krowiego
Rok poprzedni=100

Chart 13. Indices of procurement of basic cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed) and cows' milk
Previous year=100

W omawianym roku w regionie skupiono 197,3 tys. t ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi), co oznacza wzrost o 36,4 tys. t (o 22,6%) w porównaniu z 2022 r. Skup pszenicy wyniósł 118,6 tys. t i był o 25,8 tys. t (o 27,8%) większy niż rok wcześniej, a skup żyta osiągnął 40,3 tys. t i zwiększył się o 4,6 tys. t (o 12,9%) w odniesieniu do poprzedniego roku.

Skup ziemniaków w analizowanym roku wyniósł 26,9 tys. t, a w porównaniu z 2022 r. nastąpił jego wzrost o 1,8 tys. t (o 7,0%).

Ze zbiorów uzyskanych w 2023 r. skupiono 48,0 tys. t rzepaku i rzepiku, tj. ponad 3-krotnie więcej niż rok wcześniej.

Skup warzyw gruntowych i spod osłon w omawianym roku osiągnął poziom 15,0 tys. t, czyli zwiększył się o 2,7 tys. t (o 22,0%) w stosunku do roku poprzedniego.

Skup owoców z drzew, krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2023 r. był o 62,4% niższy niż przed rokiem i wyniósł 3,2 tys. t.

Tablica 30. Skup ważniejszych produktów rolnych
Table 30. Procurement of major agricultural products

Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2022=100
Zboża w t Cereals in t	260968	305416	117,0
w tym podstawowe of which basic	161009	197333	122,6
pszenica wheat	92805	118624	127,8
żyto rye	35750	40344	112,9
jęczmień barley	3361	3934	117,0
owies i mieszanki zbożowe oats and cereal mixed	5437	5532	101,7
pszenżyto triticale	23656	28899	122,2
w tym konsumpcyjne i paszowe of which consumer and for feed	160898	197266	122,6
pszenica wheat	92796	118609	127,8
żyto rye	35750	40344	112,9
jęczmień barley	3326	3924	118,0
owies i mieszanki zbożowe oats and cereal mixed	5415	5509	101,7
pszenżyto triticale	23611	28880	122,3
Ziemniaki w t Potatoes in t	25169	26935	107,0
Rzepak i rzepik w t Rape and turnip rape in t	13917	48009	345,0
Warzywa w t Vegetables in t	12281	14980	122,0
Owoce w t Fruit in t	8430	3173	37,6
Żywiec rzeźny w wadze żywej w t Animals for slaughter in live weight in t	421902	402007	95,3
bydło cattle	83219	82485	99,1
cielęta calves	575	818	142,3
trzoda chlewna pigs	89329	87493	97,9
owce sheep	306	269	87,9
konie horses	1213	1271	104,8
drób poultry	247260	229671	92,9

Tablica 30. Skup ważniejszych produktów rolnych (dok.)
Table 30. Procurement of major agricultural products (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2022=100
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso ^a (łącznie z tłuszczami) w t Animals for slaughter in terms of meat ^a (including fats) in t	300129	285351	95,1
Mleko krowie w tys. l Cows' milk in thousand litres	2679922	2734481	102,0
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt. Consumer hen eggs in thousand units	3608	1109	30,7

a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.
a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

W 2023 r. skupiono 285,4 tys. t żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, czyli o 14,8 tys. t (o 4,9%) mniej niż rok wcześniej (stanowiąc 5,9% skupu ogólnokrajowego). O zmniejszeniu poziomu skupu w odniesieniu do 2022 r. zdecydował spadek podaży większości gatunków zwierząt rzeźnych z wyjątkiem cieląt i koni, w przypadku których odnotowano wzrost skupu.

W omawianym roku w województwie skupiono 82,5 tys. t żywca wołowego w wadze żywej, tj. o 0,9% mniej niż w poprzednim roku. Skup żywca wieprzowego ukształtował się na poziomie 87,5 tys. t i był mniejszy o 2,1% niż przed rokiem. Żywca drobiowego skupiono 229,7 tys. t, czyli o 7,1% mniej w porównaniu z 2022 r.

Skup mleka z terenu województwa podlaskiego w 2023 r. wyniósł 2734,5 mln l (tj. aż 21,6% ogółu mleka skupionego w kraju) i był o 54,6 mln l (o 2,0%) wyższy niż w roku poprzednim.

Skup jaj kurzych konsumpcyjnych w omawianym roku ukształtował się na poziomie 1109 tys. szt. i zmniejszył się o 2499 tys. szt., tj. o 69,3% w odniesieniu do zanotowanego w 2022 r.

Wartość skupionych produktów rolnych (w cenach bieżących) w analizowanym roku zamknęła się kwotą 9393,0 mln zł i była o 476,9 mln zł (o 4,8%) niższa od uzyskanej rok wcześniej. O spadku wartości skupu ogółem zdecydowało zmniejszenie wartości skupionych produktów roślinnych oraz zwierzęcych odpowiednio o 9,6% i 4,6%. Produkty zwierzęce stanowiły 95,5% ogólnej wartości skupu, natomiast roślinne – pozostałe 4,5%.

Wartość skupu ogółem (w cenach bieżących) w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych ukształtowała się na poziomie 8540 zł, co oznacza spadek o 434 zł (o 4,8%) w porównaniu z poprzednim rokiem.

Tablica 31. Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące^a)
Table 31. Procurement value of agricultural products (current prices^a)

Wyszczególnienie Specification	2022	2023	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2022=100
W milionach złotych In million PLN			
Ogółem Total	9869,9	9393,0	95,2
Produkty roślinne Crop products	472,1	426,6	90,4
Produkty zwierzęce Animal products	9397,8	8966,4	95,4
Na 1 ha użytków rolnych w zł Per 1 ha of agricultural land in PLN			
Ogółem Total	8974	8540	95,2
Produkty roślinne Crop products	429	388	90,4
Produkty zwierzęce Animal products	8544	8152	95,4

a Płacone dostawcom; bez podatku od towarów i usług.
a Paid to suppliers; excluding VAT.

Rozdział 4

Chapter 4

Ceny w rolnictwie

Prices in agriculture

W województwie podlaskim w 2023 r., zanotowano spadek cen ziemi w obrocie prywatnym. Przeciętna cena 1 ha gruntów ornych ukształtowała się na poziomie 60,7 tys. zł i była o 2,9% niższa niż przed rokiem. Ceny ziemi były uzależnione od klasy bonitacyjnej, położenia gruntów oraz jakościowej przydatności do prowadzenia określonych upraw. Za 1 ha gruntów ornych dobrych (pszenno-buraczanych) płacono przeciętnie 76,4 tys. zł (o 4,5% mniej niż w poprzednim roku), średnich (żytnio-ziemniaczanych) – 66,6 tys. zł (o 4,4% mniej niż rok wcześniej), a słabych (piaszczystych) – 50,2 tys. zł (o 1,3% więcej niż przed rokiem). W 2023 r. przeciętna cena 1 ha gruntów ornych w kraju wynosiła 63,2 tys. zł i była o 6,4% wyższa od zanotowanej przed rokiem.

Przeciętna cena zakupu/sprzedaży 1 ha łąki w województwie podlaskim wyniosła 42,5 tys. zł, co oznacza jej spadek o 6,9% w porównaniu z 2022 r. Za 1 ha łąki dobrej płacono średnio 46,8 tys. zł (o 5,9% mniej niż w poprzednim roku), natomiast przeciętna cena 1 ha łąki słabej wyniosła 39,1 tys. zł (o 2,0% mniej niż rok wcześniej). W analizowanym okresie cena zakupu/sprzedaży 1 ha łąki w obrocie prywatnym w województwie podlaskim o 7,8% przekroczyła przeciętną cenę krajową, która osiągnęła 39,4 tys. zł.

Tablica 32. Przeciętne ceny gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym

Table 32. Average prices of arable land and meadows in private turnover

Wyszczególnienie Specification	2022	2023		2022	2023	
	województwo podlaskie Podlaskie Voivodship			Polska Poland		
	za 1 ha w zł per 1 ha in PLN	2022=100		za 1 ha w zł per 1 ha in PLN	2022=100	
Zakup/sprzedaż Procurement/sale						
Grunty orne Arable land	62528	60695	97,1	59387	63163	106,4
dobre (klasy I, II, IIIa) good quality (I, II, IIIa class)	80000	76420	95,5	70568	75399	106,8
średnie (klasy IIIb, IV) medium quality (IIIb, IV class)	69676	66598	95,6	61068	64782	106,1
słabe (klasy V, VI) poor quality (V, VI class)	49620	50247	101,3	44918	48083	107,0
Łąki Meadows	45658	42507	93,1	37103	39437	106,3
dobre good quality	49783	46849	94,1	39626	41836	105,6
słabe poor quality	39909	39095	98,0	34056	35975	105,6

Tablica 32. Przeciętne ceny gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym (dok.)
Table 32. Average prices of arable land and meadows in private turnover (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2022	2023		2022	2023	
	województwo podlaskie Podlaskie Voivodship			Polska Poland		
	za 1 ha w zł per 1 ha in PLN	2022=100		za 1 ha w zł per 1 ha in PLN	2022=100	
Dzierżawa Lease						
Grunty orne Arable land	648	704	108,6	1429	1553	108,7
dobre (klasy I, II, IIIa) good quality (I, II, IIIa class)	822	914	111,2	1610	1815	112,7
średnie (klasy IIIb, IV) medium quality (IIIb, IV class)	681	714	104,8	1526	1601	104,9
słabe (klasy V, VI) poor quality (V, VI class)	585	652	111,5	963	1128	117,1
Łąki Meadows	594	574	96,6	751	866	115,3
dobre good quality	694	650	93,7	815	926	113,6
słabe poor quality	458	488	106,6	670	784	117,0

Z badań przeprowadzonych w 2023 r. wynika, że przeciętna cena dzierżawy 1 ha gruntów ornych w województwie podlaskim wyniosła 0,7 tys. zł, tj. o 8,6% więcej od średniej ceny w poprzednim roku, natomiast za dzierżawę 1 ha łąki płacono 0,6 tys. zł, tj. o 3,4% mniej niż przed rokiem. Ceny dzierżawy zarówno gruntów ornych, jak i łąk w kraju były mniej korzystne dla dzierżawców niż w naszym regionie.

Dane o **cenach skupu** prezentuje się bez podatku VAT; dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen prowadzone przez stałych ankieterów na celowo wytypowanych targowiskach.

Średnia cena skupu ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych w województwie podlaskim w 2023 r. wyniosła 85,95 zł za 1 dt i była o 37,3% niższa niż przed rokiem. Ceny wszystkich gatunków zbóż w skupie zmniejszyły się w porównaniu z zanotowanymi rok wcześniej.

Przeciętna cena skupu pszenicy konsumpcyjnej i paszowej w omawianym roku wyniosła 93,63 zł za 1 dt i była o 37,7% niższa niż przed rokiem. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 133,83 zł, tj. o 17,6% mniej niż w 2022 r. W analizowanym roku cena żyta konsumpcyjnego i paszowego w skupie ukształtowała się na poziomie 65,73 zł za 1 dt, tj. o 42,2% niższym od zanotowanego w 2022 r. W obrocie targowiskowym cena żyta osiągnęła wartość 102,15 zł za 1 dt i spadła o 13,5% w stosunku do poprzedniego roku.

W omawianym roku przeciętna cena skupu ziemniaków wyniosła 57,58 zł za 1 dt i zwiększyła się o 30,0% w odniesieniu do uzyskanej rok wcześniej. Średnia cena ziemniaków jadalnych późnych na targowiskach ukształtowała się na poziomie 204,40 zł za 1 dt, tj. o 31,4% wyższym niż w 2022 r.

Tablica 33. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych
Table 33. Average procurement prices of major agricultural products

Wyszczególnienie Specification	2022	2023				
	miesiące months					
	01-12	03	06	09	12	
W złotych In PLN						
Ziarno zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt Basic grains: consumer and for feed – per dt	137,00	85,95	103,36	80,93	80,35	84,45
w tym: of which:						
pszenicy wheat	150,34	93,63	107,36	84,43	86,06	89,26
żyta rye	113,68	65,73	85,36	64,46	60,54	55,32
jęczmienia barley	122,57	83,40	104,87	74,53	69,82	76,57
Ziemniaki – za 1 dt Potatoes – per dt	44,28	57,58	70,10	78,20	44,72	157,43
Żywiec rzeźny – za 1 kg: Animals for slaughter – per kg:						
wołowy beef	9,95	9,98	10,63	9,66	9,49	9,26
wieprzowy pork	6,63	8,20	8,48	9,31	8,35	7,45
drobiowy poultry	5,87	5,71	6,15	5,86	5,91	4,92
Mleko – za 1 l Milk – per l	2,41	2,21	2,36	2,04	2,00	2,24
Analogiczny okres roku poprzedniego=100 Analogous period of the previous year=100						
Ziarno zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych Basic grains: consumer and for feed	152,9	62,7	71,1	52,7	58,1	62,2
w tym: of which:						
pszenicy wheat	151,7	62,3	69,4	52,9	58,8	62,9
żyta rye	152,6	57,8	78,6	46,0	51,2	51,2
jęczmienia barley	152,5	68,0	89,5	54,7	54,8	62,3
Ziemniaki Potatoes	138,2	130,0	57,9	55,3	117,0	198,8
Żywiec rzeźny: Animals for slaughter:						
wołowy beef	133,2	100,3	101,9	89,5	89,5	87,0
wieprzowy pork	139,8	123,7	136,6	135,9	106,6	95,9
drobiowy poultry	140,1	97,4	115,3	91,6	90,6	83,6
Mleko Milk	147,6	91,7	116,3	87,8	77,8	76,3

W 2023 r. w województwie podlaskim średnia cena 1 kg żywca wołowego w punktach skupu wzrosła o 0,3% w odniesieniu do zanotowanej rok wcześniej i wyniosła 9,98 zł.

Za 1 kg żywca wieprzowego w skupie w omawianym roku płacono średnio 8,20 zł, czyli o 23,7% więcej niż w 2022 r.

W 2023 r. w województwie podlaskim cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 5,71 zł za 1 kg i była o 2,6% niższa w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku.

Za 1 l mleka w omawianym roku w regionie producenci otrzymywali w skupie średnio 2,21 zł, tj. o 8,3% mniej niż przed rokiem.

Tablica 34. Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach

Table 34. Average marketplace prices received by farmers

Wyszczególnienie Specification	2022	2023				
	miesiące months					
	01–12	03	06	09	12	
W złotych In PLN						
Ziarno zbóż podstawowych konsumpcyjnych – za 1 dt: Basic consumer grains – per dt:						
pszenicy wheat	162,35	133,83	153,86	133,24	119,41	110,31
żyta rye	118,08	102,15	120,24	93,70	87,95	89,13
jęczmienia barley	145,52	128,66	146,20	129,09	120,00	103,75
Ziemniaki jadalne późne – za 1 dt Edible late kinds potatoes – per dt	155,57	204,40	170,36	176,00	262,47	240,39
Analogiczny okres roku poprzedniego=100 Analogous period of the previous year=100						
Ziarno zbóż podstawowych konsumpcyjnych: Basic consumer grains:						
pszenicy wheat	.	82,4	104,2	74,8	70,4	65,5
żyta rye	.	86,5	113,7	77,3	67,6	70,2
jęczmienia barley	.	88,4	111,0	82,9	76,2	65,8
Ziemniaki jadalne późne Edible late kinds potatoes	.	131,4	112,8	131,4	149,2	155,9

Relacja ceny skupu żywca wieprzowego do ceny targowiskowej żyta uległa zwiększeniu w odniesieniu do poprzedniego roku. Ukształtowała się ona na poziomie 8,0 wobec 5,6 w 2022 r. Relacja ceny skupu żywca wieprzowego do targowiskowej ceny jęczmienia w analizowanym roku wyniosła 6,4 w 2023 r. wobec 4,6 w 2022 r.

Rozdział 5

Chapter 5

Ekologiczne gospodarstwa rolne

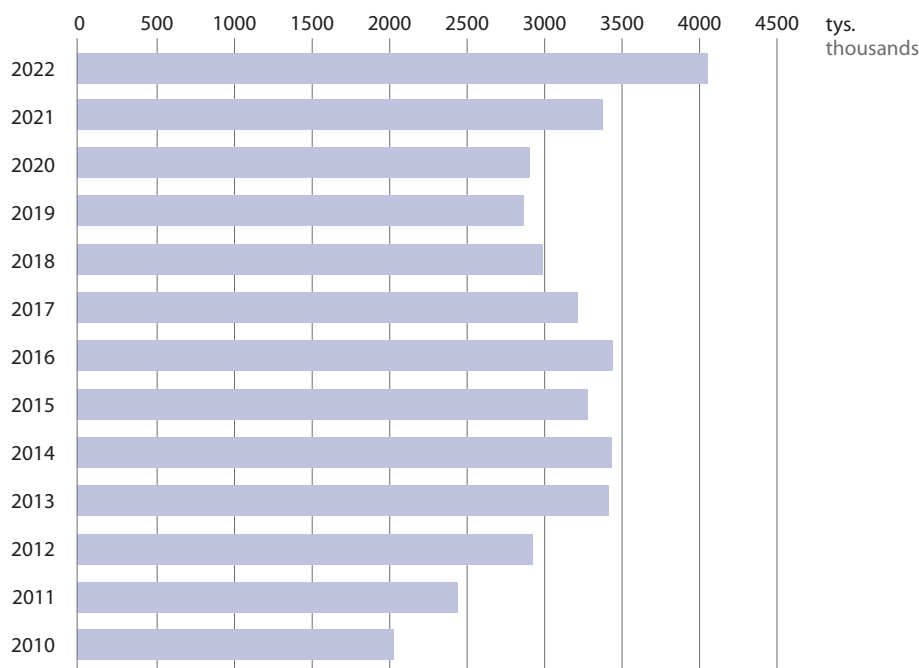
Organic farms

Gospodarstwo stosujące ekologiczne metody produkcji rolniczej – gospodarstwo rolne, które posiada certyfikat nadany przez jednostkę certyfikującą lub jest w trakcie przestawiania na ekologiczne metody produkcji rolniczej (pod kontrolą jednostki certyfikującej).

W 2022 r. liczba gospodarstw stosujących ekologiczne metody produkcji rolniczej (łącznie w okresie konwersji i z certyfikatem) w województwie podlaskim wynosiła 4047 i była o 20,1% wyższa niż rok wcześniej. Ich udział wśród ogółu ekologicznych gospodarstw rolnych w kraju ukształtował się na poziomie 19,1%, co oznacza wzrost o 2,2 p.proc. odniesieniu do 2021 r.

Wykres 14. Ekologiczne gospodarstwa rolne

Chart 14. Organic farms

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
Source: data of Main Inspectorate of Agri-Food Products Quality.

W 2022 r. areał ekologicznych użytków rolnych (łącznie w okresie konwersji i z certyfikatem) w województwie podlaskim osiągnął 66680 ha i w porównaniu z 2021 r. zwiększył się o 9,8%. Średnia powierzchnia omawianych użytków w jednym gospodarstwie rolnym w regionie wyniosła 16,5 ha, podczas gdy przeciętnie w jednym gospodarstwie w kraju znajdowało się 26,2 ha ekologicznych użytków rolnych.

Udział powierzchni ekologicznych użytków rolnych w województwie podlaskim w ogólnej powierzchni gospodarstw w Polsce wyniósł 12,0% i wzrósł o 1,0 p. proc. w porównaniu z 2021 r.

Rozdział 6

Chapter 6

Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza

Gross, final and market agricultural output

Globalna produkcja rolnicza obejmuje (ustaloną szacunkowo):

- produkcję roślinną, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku),
- produkcję zwierzęcą, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Kończowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Przy ustalaniu **produkcji rolniczej w cenach stałych** przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

W 2022 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wartość globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych) w województwie podlaskim zwiększyła się o 1,5%, przy czym wartość produkcji roślinnej wzrosła o 0,9%, natomiast zwierzęcej – o 1,8%.

Wartość końcowej produkcji rolniczej (w cenach stałych) wytworzonej w regionie w omawianym roku była o 0,9% wyższa w porównaniu z zanotowaną w 2021 r. Zdecydował o tym wzrost produkcji roślinnej (o 8,9%), natomiast w produkcji zwierzęcej odnotowano spadek (o 0,3%).

W odniesieniu do 2021 r. zwiększeniu (o 1,6%) uległa także wartość towarowej produkcji rolniczej (w cenach stałych). Wartość towarowej produkcji roślinnej w regionie zmniejszyła się o 8,4%, zaś produkcja zwierzęca była o 3,0% wyższa niż rok wcześniej.

Tablica 35. Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)

Table 35. Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices)

Wyszczególnienie Specification	2021	2022
	rok poprzedni=100 previous year=100	
Produkcja globalna Gross output	114,6	101,5
roślinna crop	113,6	100,9
zwierzęca animal	114,9	101,8
Produkcja końcowa Final output	115,6	100,9
roślinna crop	128,2	108,9
zwierzęca animal	113,9	99,7
Produkcja towarowa Market output	113,8	101,6
roślinna crop	144,5	91,6
zwierzęca animal	110,5	103,0

W analizowanym roku udział województwa podlaskiego w krajowej globalnej produkcji rolniczej ukształtował się na poziomie 7,2% i w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem spadł o 0,2 p. proc. W przypadku produkcji roślinnej wyniósł on 3,2%, natomiast zwierzęcej – 11,8%.

Udział regionu w ogólnopolskiej produkcji towarowej osiągnął 7,2% i był o 0,2 p. proc. niższy niż w 2021 r. W przypadku produkcji roślinnej wyniósł 2,0%, zaś zwierzęcej – 7,5%.

W ogólnej wartości globalnej produkcji rolniczej w województwie podlaskim 23,3% stanowiła produkcja roślinna, natomiast pozostałe 76,7% przypadało na dominującą w regionie produkcję zwierzęcą. Najwyższy udział w wartości wytworzonej produkcji roślinnej miały zboża (które stanowiły 13,7% produkcji globalnej ogółem), a w zwierzęcej – mleko krowie (51,6%).

W ogólnej wartości towarowej produkcji rolniczej w regionie 11,2% stanowiła produkcja roślinna, natomiast aż 88,8% – produkcja zwierzęca, w której dominowała produkcja mleka krowiego (58,0% produkcji towarowej ogółem).

Tablica 36. Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)

Table 36. Structure of gross and market agricultural output (constant prices)

Wyszczególnienie Specification	2021	2022
	w odsetkach in percent	
Produkcja globalna Gross output		
Ogółem Total	100,0	100,0
Produkcja roślinna Crop output	24,7	23,3
zboża cereals	10,1	13,7
w tym zboża podstawowe of which basic cereals	5,7	7,5
w tym: pszenica of which: wheat	1,6	2,4
żyto rye	0,9	1,1
jęczmień barley	0,5	0,7
ziemniaki potatoes	2,4	0,9
przemysłowe industrial	1,3	2,0
warzywa vegetables	0,8	0,8
owoce fruit	0,9	0,9
siano łąkowe meadow hay	4,6	4,1
pozostałe others	4,6	0,9
Produkcja zwierzęca Animal output	75,3	76,7
żywiec rzeźny ^a animals for slaughter ^a	20,6	22,6
w tym: of which:		
bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	7,6	8,5
cielęta calves	1,0	0,1
trzoda chlewna pigs	4,6	4,0
drób poultry	7,2	9,8
przyrost stada (podstawowego i obrotowego) increase in herd (basic and working)	1,3	0,9
mleko krowie cows' milk	49,7	51,6
jaja kurze hen eggs	2,2	2,0
obornik manure	1,5	1,4
pozostałe others	0,0	0,0

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

Tablica 36. Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (dok.)

Table 36. Structure of gross and market agricultural output (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2021	2022
	w odsetkach in percent	
Produkcja towarowa Market output		
Ogółem Total	100,0	100,0
Produkcja roślinna Crop output	12,4	11,2
zboża cereals	4,6	6,2
w tym zboża podstawowe of which basic cereals	3,2	3,3
w tym: pszenica of which: wheat	0,3	0,2
żyto rye	0,4	0,4
jęczmień barley	0,1	0,1
ziemniaki potatoes	1,9	0,7
przemysłowe industrial	0,7	0,5
warzywa vegetables	0,7	0,7
owoce fruit	1,0	1,0
pozostałe others	3,5	2,1
Produkcja zwierzęca Animal output	87,6	88,8
żywiec rzeźny ^a animals for slaughter ^a	26,2	28,4
w tym: of which:		
bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	9,3	9,9
cielęta calves	1,0	0,1
trzoda chlewna pigs	6,1	5,3
drób poultry	9,6	12,8
mleko krowie cows' milk	58,9	58,0
jaja kurze hen eggs	2,5	2,3
pozostałe others	0,0	0,1

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

Uwagi ogólne

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności**, co oznacza sumaryczne ujęcie produkcji roślinnej i zwierzęcej niezależnie od tego, do której sekcji gospodarki narodowej (według Polskiej Klasyfikacji Działalności) zaliczane są podmioty gospodarcze, które tę produkcję wytworzyły.
2. Ze względu na zmiany metodologii badań rolniczych od 2021 r. dane zaprezentowano bez wyszczególniania gospodarstw indywidualnych. Do przeliczeń wskaźników natężenia na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne Powszechnego Spisu Rolnego 2020 (według stanu w dniu 1 czerwca).
3. **Gospodarstwo rolne** – jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą. Do działalności rolniczej zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin oraz chowem i hodowlą zwierząt, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym również uprawę grzybów), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych, chów i hodowlę zwierząt w gospodarstwie (bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, zwierząt futerkowych, zwierząt łownych utrzymywanych na rzeź), pszczół oraz działalność polegającą na utrzymaniu gruntów rolnych już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

Za **użytkownika gospodarstwa rolnego** uważa się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne, niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą tego gospodarstwa, czy też użytkuje je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej czy kilku gmin.

4. Dane dotyczące **produkcji roślinnej** opracowano na podstawie wynikowego szacunku.
Do obliczenia wynikowych wielkości produkcji roślinnej wykorzystano:
 - a. w zakresie powierzchni poszczególnych upraw:
 - szacunki prowadzone przez rzeczoznawców terenowych,
 - dane ze źródeł administracyjnych,
 - dane satelitarne dla wybranych upraw;
 - b. w zakresie plonów:
 - ekspertyzy rzeczoznawców terenowych GUS d/s produkcji roślinnej, w tym ogrodniczej, z grudnia 2023 r.,
 - dane administracyjne w zakresie produkcji buraków cukrowych.
5. Pod pojęciem **plon** rozumie się ilość jednostek wagowych (dt) danego ziemiopłodu zebranego z jednostki powierzchni (ha). W szacunkach plonów obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych jako średnich ważonych, gdzie waga jest powierzchnią danej uprawy. Uwzględniane są przy tym powierzchnie, z których uzyskano wysokie, jak też i niskie plony oraz powierzchnie, z których plonów nie zebrano (zostały zniszczone w wyniku gradobicia, powodzi itp.).
6. Dane o **powierzchni i produkcji ziemniaków, warzyw oraz truskawek** w latach 2022 i 2023 nie uwzględniają ich uprawy w ogrodach przydomowych.
7. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowie zwierząt gospodarskich zestawiono **według siedziby użytkownika**, tzn. miejsca zamieszkania użytkowników gospodarstw indywidualnych bądź miejsca lokalizacji zarządu w przypadku pozostałych gospodarstw, bez względu na miejsce położenia gruntów.
8. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

9. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.
10. Ze względu na zaokrąglenia danych (w tym zaokrąglenia automatyczne zastosowane w procesie uogólnienia danych z próby w badaniach reprezentacyjnych), w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”. Dane te są poprawne pod względem merytorycznym.

General notes

1. Information presented herein has been compiled with the use of the **kind of activity method**, what is understood as a summing up of the crop and animal production conducted by economic entities, irrespective of the section of the NACE Rev. 2 (according to PKD), which they were included in.
2. Due to changes in the methodology of agricultural research, from 2021 the data will be presented without specifying private farms. Intensity ratios per unit of agricultural land area have been calculated on the basis of agricultural land area of the National Agricultural Census 2020 (as of 1 June).
3. **An agricultural holding** – a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and conducts agricultural activity. An agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock in a farm, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, fur animals, wild animals kept for slaughter, and bees, as well as activity of maintaining agricultural land, no longer used for production purposes, in accordance with cultivation principles and with respect for environment protection requirements (according to the norms).

A private farm is an agricultural holding used by a natural person. Private farms include:

- holdings with the area of 1 ha or more of agricultural land,
- holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) on a significant (determined by the appropriate thresholds) scale, including special branches of agricultural activities.

A holder is understood as either a natural person, a legal person or an organisational unit without legal personality, actually using the land, regardless of whether as an owner or a leaseholder, or using the land in any other respect, irrespective of whether the land constituting the farm is situated in one or in several gminas.

4. Data on the **crop output** were prepared on the basis of the final estimation.

The final calculations of the crop output were based:

- a. for sown area and crops area:
 - on local experts' estimates,
 - on administrative sources,
 - on the basis of satellite data for selected crops;
 - b. for yields:
 - estimations and assessments of local experts of the Statistics Poland in crop production, including horticultural crops (as of December 2023),
 - administrative data on sugar beet production.
5. **Yield** is understood as a number of weight units (dt) of particular agricultural product harvested from the area unit (ha). Yield estimation consists of calculation of average yields as a weighted average, where the weight is the area of given cultivation. During the calculation, area of high and low yields as well as area which did not get in the crop (because of hailstorm, flood, etc.) have been taken into consideration.
 6. Data on the **area and on the production of potatoes, vegetables and strawberries** in 2022 and 2023 do not comprise their cultivation in kitchen gardens.
 7. Data on land use, sown area and livestock have been presented by **the residence of the agricultural holding user**, i.e. by the residence of a private farm user or, in the case of other agricultural holdings, by the management head office, irrespective of the location of land.

8. **Relative numbers (indices, percentages)** have been, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.
9. Selected information for the last year have been presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.
10. Due to the rounding of data (including automatic rounding performed in the in the sample data aggregation process), in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total". Data are correct in terms of content.

Aneks

Appendix

I. Rolnictwo w województwie podlaskim na tle kraju i pozostałych województw w 2023 r.

I. Agriculture in Podlaskie Voivodship against the background of the country and other voivodships in 2023

Wyszczególnienie	Plony z 1 ha Yields per 1 ha						Bydło ^a na 100 ha użytków rolnych Cattle ^a per 100 ha of agricultural land	
	zboża podstawowe łącznie z mieszankami zbożowymi basic cereals including mixed grains		ziemniaki ^d potatoes ^d		rzepak i rzepik rape and turnip rape			
	w dt in dt	lokata place	w dt in dt	lokata place	w dt in dt	lokata place		
							w szt. in heads	lokata place
POLSKA	45,6	x	296	x	33,9	x	42,5	x
Dolnośląskie	51,0	2	270	12	33,3	10	12,1	16
Kujawsko-pomorskie	50,1	3	285	7	32,9	12	46,9	4
Lubelskie	49,3	5	312	3	36,5	1	25,1	12
Lubuskie	41,5	13	223	16	30,9	15	21,3	13
Łódzkie	39,0	14	310	5	33,1	11	44,3	6
Małopolskie	46,6	6	266	13	33,7	7	28,5	9
Mazowieckie	36,2	16	315	2	34,2	6	59,8	3
Opolskie	65,7	1	273	11	36,2	3	26,6	11
Podkarpackie	42,9	11	280	10	33,7	8	13,1	14
Podlaskie	36,8	15	259	15	33,6	9	95,9	1
Pomorskie	45,0	9	312	4	36,3	2	30,1	8
Śląskie	44,6	10	285	8	35,9	4	34,0	7
Świętokrzyskie	41,9	12	290	6	32,8	13	27,7	10
Warmińsko-mazurskie	45,7	7	266	14	32,8	14	45,2	5
Wielkopolskie	49,8	4	327	1	35,2	5	65,3	2
Zachodnio-pomorskie	45,2	8	283	9	29,7	16	12,4	15

a Stan w czerwcu. b Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; łącznie z tłuszczami
a As os June. b It concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight

Trzoda chlewna ^a na 100 ha użytków rolnych Pigs ^a per 100 ha of agricultural land		Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso ^b na 1 ha użytków rolnych Production of animals for slaughter in terms of meat ^b per 1 ha of agricultural land		Produkcja mleka krowiego na 1 ha użytków rolnych Cow's milk production per 1 ha of agricultural land		Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy Average annual quantity of milk per cow		Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych (ceny bieżące ^c) Value of agricultural products procurement per 1 ha of agricultural land (current prices ^c)		Specification
w szt. in heads	lokata place	w kg in kg	lokata place	w l in l	lokata place	w l in l	lokata place	w zł in zł	lokata place	
63,1	x	351	x	988	x	6647	x	7045	x	POLAND
14,7	15	64	16	162	14	3654	13	3586	14	Dolnośląskie
77,9	4	325	7	926	6	6931	4	8307	5	Kujawsko-pomorskie
29,4	10	155	13	554	9	6317	8	4138	12	Lubelskie
17,1	14	259	10	147	15	1927	16	4648	10	Lubuskie
97,1	3	430	3	1007	4	6466	6	8880	3	Łódzkie
18,6	13	120	14	432	11	3506	14	2734	15	Małopolskie
67,6	5	705	1	1766	2	7647	2	11334	1	Mazowieckie
60,3	6	203	12	557	8	6736	5	6175	7	Opolskie
12,9	16	66	15	264	13	4185	12	2227	16	Podkarpackie
30,6	9	306	8	3058	1	7903	1	8540	4	Podlaskie
106,6	2	309	5	540	10	5879	9	7451	6	Pomorskie
41,5	8	413	4	749	7	6335	7	5519	9	Śląskie
27,9	11	249	11	419	12	4554	11	3618	13	Świętokrzyskie
48,0	7	299	9	963	5	5205	10	5626	8	Warmińsko-mazurskie
172,0	1	515	2	1243	3	7503	3	10799	2	Wielkopolskie
19,0	12	349	6	127	16	2594	15	4268	11	Zachodnio-pomorskie

i podrobami; w wadze poubojowej ciepłej. c Płacone dostawcom; bez podatku od towarów i usług. d Bez produkcji w ogrodach przydomowych.
c Paid to suppliers; excluding VAT. d Excluding production in kitchen gardens.

II. Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie

II. Trends and major economic and production results in agriculture

Wyszczególnienie Specification	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gospodarstwa rolne (stan w czerwcu) ^{ab} w tys. Agricultural holdings (as of June) ^{ab} in thousands	84,1	92,8	80,9	79,1	.	.	81,2	.	.	.	76,7	.	.	.
Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych (stan w czerwcu) ^{ab} w tys. ha Agricultural land area in agricultural holdings (as of June) ^{ab} in thousand ha	1057,0	1058,6	1083,4	1074,1	1078,0	1058,3	1094,0	1064,1	1072,7	1094,5	1099,9	.	.	.
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^{ab} w %: Share in total sown area (as of June) ^{ab} in %:														
zbóż podstawowych basic cereals	44,0	43,3	39,4	37,3	37,4	37,7	35,4	36,3	38,0	42,1	39,5	38,0	38,2	39,4
ziemniaków ^c potatoes ^c	2,8	2,8	1,9	3,8	1,6	1,8	1,2	2,5	1,0	2,2	0,9	2,1	0,8	0,7
roślin przemysłowych ^d industrial plants ^d	1,6	1,4	1,4	1,6	1,8	1,8	2,1	2,5	3,0	2,4	2,9	3,1	3,4	3,6
Plony z 1 ha w dt: Yields per 1 ha in dt:														
zbóż podstawowych basic cereals	29,0	25,9	29,1	28,6	31,9	27,9	28,1	30,4	24,2	26,9	38,1	36,3	39,0	38,1
ziemniaków ^c potatoes ^c	206	202	210	190	224	163	221	260	270	196	292	258	266	259
rzepaku i rzepiku of rape and turnip rape	23,9	26,4	28,0	31,6	32,2	28,7	25,8	32,9	26,6	31,0	32,4	32,5	35,4	33,6
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{aef} na 100 ha użytków rolnych Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{aef} per 100 ha of agricultural land	76,4	79,5	75,5	78,2	77,3 ^g	78,6 ^g	74,9	82,3 ^h	82,2 ^h	81,1 ^h	81,6	84,4 ⁱ	82,2 ⁱ	82,6 ⁱ
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^a w % Share of cows in cattle stocks (as of June) ^a in %	52,0	48,8	51,1	49,1	47,5	48,3	46,2	45,5	45,5	44,4	45,2	42,5	39,5	39,3
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w czerwcu) ^{af} w % Share of sows in pig stocks (as of June) ^{af} in %	9,4	8,5	9,4	9,1	8,7	8,2	8,4	8,0	7,2	7,0	6,8	6,7	7,0	6,4

a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b W 2020 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Łącznie z powierzchnią i produkcją w ogrodach przydomowych; z wyjątkiem 2020 r. d Buraki cukrowe, rzepak i rzepik, len (łącznie z lnem oleistym), konopie i tytoń. e Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0. f Trzoda chlewna w latach: 2011, 2012 i 2013 – stan w końcu lipca. g Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r. h Do obliczeń przyjęto stan koni z 2016 r. i Do obliczeń przyjęto stan koni z 2020 r.

a In 2010 data of the National Agricultural Census. b In 2020 data of the National Agricultural Census. c Including the area and production in kitchen gardens; except 2020. d Sugar beets, rape, turnip rape, flax (including oil-flax), hemp and tobacco. e The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0. f Pigs in 2011, 2012 and 2013 – as of the end of July. g For the calculation we use the horse stocks of 2013. h For the calculation we use the horse stocks of 2016. i For the calculation we use the horse stocks of 2020.

II. Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (dok.)

II. Trends and major economic and production results in agriculture (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^k na 1 ha użytków rolnych w kg Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^k per 1 ha of agricultural land in kg	196,1	191,6	176,6	200,0	208,4	221,4	224,4	257,3	252,7	.	240,5	261,2	305,7	.
Produkcja mleka krowiego w l: Production of cows' milk in l:														
na 1 ha użytków rolnych per 1 ha of agricultural land	1863	2076	2097	2198	2195	2424	2362	2567	2643	.	2607	2939	3058	.
na 1 krowę per cow	4105	4754	4914	5143	5251	5673	5872	6090	6187	.	6228	7134	7903	.
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^a na 100 ha użytków rolnych w szt. Agricultural tractors (as of June) ^a per 100 ha of agricultural land in units	9,6	.	.	9,8	.	.	10,1	.	.	.	9,8	.	.	.
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{abl} na 1 ha użytków rolnych w kg Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{abl} per 1 ha of agricultural land in kg	106,2	95,3	99,5	97,6	115,7	88,7	95,1	109,6	124,0	106,1	120,5	.	.	.

a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b W 2020 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. f Trzoda chlewna w latach: 2011, 2012 i 2013 – stan w końcu lipca. l Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13, 2013/14, 2014/15, 2015/16, 2016/17, 2017/18, 2018/19, 2019/2020; lata gospodarcze obejmują okres od 1 lipca do 30 czerwca (np. rok gospodarczy 2018/19 oznacza okres od 1 lipca 2018 r. do 30 czerwca 2019 r.); rok gospodarczy 2019/20 oznacza okres od 2 czerwca 2019 r. do 1 czerwca 2020 r. k Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

a In 2010 data of the National Agricultural Census. b In 2020 data of the National Agricultural Census. f Pigs in 2011, 2012 and 2013 – as of the end of July. l Concerns respectively the: 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13, 2013/14, 2014/15, 2015/16, 2016/17, 2017/18 and 2018/19 farming years; farming years cover the period from 1 July to 30 June (e.g. the 2018/19 farming year covers the period from 1 July 2018 to 30 June 2019); the 2019/20 farming year covers the period from 2 June 2019 to 1 June 2020. k Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horse-flesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.